

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Ett lösningsinriktat Nyland

— VÄGVISARE I FINLAND, FÖREGÅNGARE I EUROPA —➔

Nylands förbunds publikationer A 59 - 2025
ISBN 978-952-448-629-3
ISSN 2342-3781

Utgivare: Nylands förbund
Översättning: Nina Cygnel
Illustrationer: Kati Närhi
Layout: Anni Levonen

Helsingfors 12/2025

Uudenmaan liitto // Nylands förbund

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

Ett lösningsinriktat Nyland – Vägvisare i Finland, föregångare i Europa

Nylands landskapsprogram 2026–2029

Innehåll

Presentationsblad	4
Förord.....	5
Inledning	6
Nyland idag.....	8
Nyländska nyckeltal.....	11
Nylands framtidsriktningar.....	13
Nylands vision 2050	16
Prioriteringar och mål.....	17
Prioritering 1: Ett miljösmart Nyland.....	18
Prioritering 2: Ett innovativt Nyland.....	18
Prioritering 3: Ett lyckligt Nyland	18
Prioritering 1: Ett miljösmart Nyland.....	20
1.1 Ett naturpositivt Nyland	21
1.2 Ett klimatnegativt kretsloppssamhälle	22
1.3 Ett klimatrezilient landskap.....	24
Prioritering 2: Ett innovativt Nyland	26
2.1 Drivkraft för Europas innovationsverksamhet.....	27
2.2 Livskraft och investeringar genom nätverk.....	29
2.3 Experternas Nyland	31
Prioritering 3: Ett lyckligt Nyland	33
3.1 Ett mångsidigt metropollandskap	34
3.2 Ett gott landskap att integreras i	35
3.3 Arbete och välbefinnande för unga.....	36
Genomförande och uppföljning.....	38
4.1. Finansiering.....	39
4.2. Uppföljning	40
4.3. Nylands förbunds strategi.....	42
Bilaga 1. Sammanfattning av miljörapporten	43
Bedömningsmatris.....	45

Presentationensblad

Publikationens namn

Ett lösningsinriktat Nyland – Vägvisare i Finland, föregångare i Europa.
Nylands landskapsprogram 2026–2029

Utgivare

Nylands förbund

Författare

Nylands förbund

Publikationsseriens namn och nummer

Nylands förbunds publikationer A 59

Utgivningsdatum

12/2025

ISBN

978-952-448-629-3

ISSN

2342-3781

Språk

svenska

Sidor

45

Sammanfattning

Ett lösningsinriktat Nyland – Vägvisare i Finland, föregångare i Europa innehåller en vision fram till år 2050 samt prioriteringar och mål för åren 2026–2029 för utvecklingen av hela landskapet. Landskapsprogrammet har tagits fram i flera workshoppar med utvecklingsaktörer i landskapet. I programmets mål beaktas FN:s mål för hållbar utveckling, Europeiska unionens centrala planer och strategier, nationella strategier och program samt strategierna för Nylands kommuner.

Ett lösningsinriktat Nyland – Vägvisare i Finland, föregångare i Europa innehåller en beskrivning av Nylands centrala styrkor och utmaningar, en analys av förändringarna i verksamhetsmiljön med sikte på år 2050 samt en vision som ligger till grund för utvecklingens prioriteringar och mål.

Programmets vision för 2050 är "Europas miljösmartaste, mest innovativa och lyckligaste landskap".

Programmet har följande prioriteringar och primära mål:

• Ett miljösmart Nyland

Primärt mål: Europas miljösmartaste region

Målet för Nyland är att vara ett klimatneutralt landskap senast 2030 och därefter klimatnegativt, det vill säga binda mer kol än det som släpps ut. Förlusten av biologisk mångfald måste stoppas och naturens tillstånd förbättras. Användningen av naturresurser begränsas till en hållbar nivå och cirkulär ekonomi främjas aktivt. Samtidigt stärks landskapets försörjningsberedskap, miljösäkerhet samt förmågan till anpassning och beredskap inför klimatförändringens effekter.

• Ett innovativt Nyland

Primärt mål: Europas mest innovativa region

Aktörerna i vårt område skapar lösningar, framgångsrik affärsverksamhet samt nya exportmöjligheter och arbetsplatser utifrån nya idéer och innovationer. I ett innovativt Nyland främjar FoUI-verksamheten hela landskapets förnyelse och en tillväxt som håller sig inom planetens gränser. Nylands konkurrenskraft bygger på samarbete mellan företag, universitet och forskningsinstitut samt på nationellt och internationellt attraktiva innovationsekosystem som lockar talanger, partners och investeringar.

• Ett lyckligt Nyland

Primärt mål: Europas mest välmående region

Ett lyckligt Nyland är ett tryggt landskap utan segregerade bostadsområden. Här finns tillgång till prisvärt boende, service, kultur och närnatur. Invånarnas delaktighet är stark och bildningsnivån hög. Den offentliga servicen och tredje sektorn samarbetar för att stödja invandrades integration, så att de lättare kan bli en del av samhället. Unga människors sysselsättning, välbefinnande och delaktighet stöds.

Genomförandet av prioriteringarna styrs av färdplaner som uppdateras i ett senare skede. Programmet genomförs av nyländska utvecklingsaktörer, framför allt genom EU-finansierade projekt. Genomförandet följs upp med indikatorer för varje prioritering.

Landskapsprogrammets miljökonsekvenser och könsrelaterade konsekvenser har bedömts i en separat miljörapport, vars sammanfattning ingår som bilaga till programmet.

Nyckelord

landskap, landskapsprogram, Nyland, regional utveckling, vision, strategi

Anmärkningar

Julkaisu löytyy myös suomeksi.

En pdf-version av publikationen finns tillgänglig på vår webbplats uudenmaanliitto.fi/julkaisut.

Förord

Nylands nya landskapsprogram har tagits fram genom brett samarbete i en tid som präglats av utmaningar. Finlands ekonomiska tillväxt har stått stilla under en lång tid och arbetslösheten i vårt landskap har ökat mer än i andra delar av landet. Dessutom gör världsläget geopolitiska förändringar och stormaktspolitikens återkomst vårt arbete viktigare än någonsin. Nyland är Finlands tillväxtmotor och enligt flera indikatorer en europeisk föregångare, och också framöver arbetar vi utifrån en tydlig och gemensam förståelse av denna roll.

Vårt nya landskapsprogram heter **"Ett lösningsinriktat Nyland – Vägvisare i Finland, föregångare i Europa"**. Det beskriver inte bara vår roll som utvecklare av nya och modiga lösningar, utan också vår starka vilja att driva på förnyelse. Som region är vi inte bara en vägvisare i Finland, utan också en betydande internationell aktör. Vår vision är att vara Europas miljösmartaste, mest innovativa och lyckligaste landskap.

Landskapsprogrammet fastställer riktningen för hur vårt landskap ska utvecklas under åren 2026–2029. Våra mål baserar sig på regionens nuläge, möjligheter och framgångsfaktorer.

I programmets beaktas FN:s mål för hållbar utveckling, Europeiska unionens centrala planer och prioriteringar samt Finlands nationella strategier och statsrådets regionutvecklingsbeslut. Programmet har ett långsiktigt perspektiv och utgör en tydlig fortsättning på vårt tidigare landskapsprogram (Nylandsprogrammet 2022–2025). Våra mål är ambitiösa, men möjliga att uppnå genom planmässigt och verkningsfullt samarbete.

Att genomföra och förankra vårt nya landskapsprogram är i hög grad vårt gemensamma uppdrag. Även i beredningen av programmet har ett omfattande nätverk av landskapets utvecklingsaktörer deltagit. Som regionutvecklingsmyndighet ansvarade Nylands förbund för beredningen, och i arbetet med att utforma innehållet deltog kommuner, läroanstalter, högskolor, forskningsinstitut, föreningar och organisationer från Nyland. Nylands landskapsstyrelse ledde beredningen. Detta program ger oss en tydlig riktning för framtiden och för arbetet med att stärka Nylands och Finlands framgång, välfärd och säkerhet. Jag vill varmt tacka alla som deltagit i beredningen!

Tuija Telén
Nylands landskapsdirektör

Inledning

Nylands landskapsprogram Ett lösningsinriktat Nyland – Vägvisare i Finland, föregångare i Europa fastställer riktningen för hur Nyland ska utvecklas under åren 2026–2029. Det beskriver möjligheterna och förutsättningarna för vårt landskap att vara framgångsrikt. I egenskap av regionutvecklingsmyndighet har Nylands förbund ansvarat för beredningen av landskapsprogrammet. Nylands landskapsprogram är ett program som syftar till att utveckla hela landskapet, och många utvecklingsaktörer i Nyland har deltagit i utarbetandet av det: kommuner, högskolor, forskningsinstitut, anordnare av yrkesutbildning på andra stadiet, föreningar och organisationer. Programmets genomförare har också varit centralt involverade i de många workshoppar och evenemang som anordnades våren och hösten 2025, där programmets mål har fastställts.

I programmets mål beaktas FN:s mål för hållbar utveckling, Europeiska unionens centrala planer och strategier samt nationella strategier och program. Programmets prioriteringar ligger i linje med statsrådets prioriteringar för regionutvecklingen: hållbar livskraft och investeringar,

välstånd befolkning och samhällen samt attraktiv livsmiljö och biologisk mångfald.

Programmet är en fortsättning på Nylands föregående landskapsprogram, Rejält före – Nylandsprogrammet 2022–2025. Med tanke på utvecklingen av landskapet är samma teman fortfarande aktuella: att begränsa klimatförändringen och stärka den biologiska mångfalden, utveckla Nylands livskraft och främja invånarnas välbefinnande. Utvecklingens grundläggande mål har förblivit desamma, men tyngdpunkterna har ändrats och andra viktiga frågor har tillkommit, såsom den övergripande säkerheten.

Som grund och drivkraft för landskapsprogrammet ligger Nylands förbunds mångsidiga roller och uppgifter som regionens utvecklare och intressebevakare. En av de centrala uppgifterna är att sammanföra landskapets utvecklingsaktörer, både med varandra och inom internationella nätverk. Nylands förbund är också en strategisk utvecklare av regionen: vi skapar förutsättningar för regionens framgång genom regional utveckling och bland annat landskapsplanering. Vi har också en viktig roll när det gäller att producera

I programmets mål beaktas FN:s mål för hållbar utveckling, Europeiska unionens centrala planer och strategier samt nationella strategier och program.

information, eftersom vi bland annat tar fram statistiska uppgifter och geografisk information samt en lägesbild av landskapet. Vi beviljar regionens aktörer nationell och europeisk finansiering och bistår dem i arbetet med att ansöka om EU-medel. Nylands förbund fungerar som intressebevakare både för landskapet och på nationell nivå. Målet med intressebevakningen

Det är särskilt viktigt att främja Nylands och Finlands framgång och stärka konkurrenskraften, och detta har beaktats i programmets alla prioriteringar.

är att förbättra livskraften i Nyland och påverka beslutsfattandet för Nyland på ett positivt sätt både på nationell nivå och EU-nivå. Nyland är enligt många indikatorer en betydande europeisk föregångare, och landskapets framgång är en nyckel till nationell tillväxt och konkurrenskraft. Kärnan i Nylands förbunds intressebevakning är att arbeta för hela Finlands framgång.

Nylands landskapsprogram 2026–2029 heter Ett lösningsinriktat Nyland – vägvisare i Finland, föregångare i Europa. Vid utarbetandet av programmet har Finland befunnit sig i ett svårt ekonomiskt läge under en längre tid, och någon ekonomisk återhämtning eller minskning av arbetslösheten finns ännu inte i sikte. Av denna anledning är det särskilt viktigt att främja Nylands och Finlands framgång och stärka konkurrenskraften, och detta har beaktats i programmets alla prioriteringar. Landskapsprogrammets namn syftar på att programmet söker lösningar på gemensamma utmaningar. Namnet återspeglar även vår roll och vårt förhållningssätt. Programmet Ett lösningsinriktat Nyland har utarbetats för hela Nyland. Det fungerar dessutom som Nylands förbunds strategi. Nylands förbunds verksamhet styrs av årliga mål som fastställs och följs upp genom en separat process.

Landskapsprogrammets upplägg är följande: I kapitlet Nyland idag presenteras Nylands centrala styrkor, utmaningar och särdrag. I kapitlet Nylands framtidsriktningar beskrivs de långsiktiga utvecklingstrender som ligger till grund för programmets fyraåriga mål. I programmet ingår tre prioriteringar för utvecklingen – Ett miljösamt Nyland, Ett innovativt Nyland och Ett lyckligt Nyland. Varje prioritering har tre mål som stödjer genomförandet. Programmet innehåller även spetsområden för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (FoUI). Dessa utgör samtidigt de spetsområden för smart specialisering som Europeiska kommissionen förutsätter. Landskapsprogrammet är ett utvecklingsprogram på strategisk nivå och av den anledningen innehåller det inga åtgärder. I kapitlet Genomförande och uppföljning beskrivs vilka som genomför programmet, hur programmet genomförs och med vilka indikatorer utvecklingen följs upp. Arbetssättet bygger på samarbete och påverkan genom Nylands förbunds nätverk. EU-projektfinansieringen har en viktig roll i genomförandet av programmet, och en ny finansieringsperiod inleds inom kort. För att följa upp måluppfyllelsen har indikatorer fastställts, och de mest centrala är internationellt jämförbara. Kapitlet Genomförande och uppföljning redogör även för på vilket sätt landskapsprogrammet fungerar som Nylands förbunds strategi. Programmet innehåller även en bilaga med en sammanfattning av miljörapporten.

Nyland idag

År 2025 bor det sammanlagt 1,8 miljoner människor i Nyland, vilket motsvarar en tredjedel av alla finländare. De flesta av dem som bor i Nyland är födda här, men en allt större andel har flyttat hit från andra håll. Nyland har också fått sitt namn av de människor som en gång i tiden flyttade hit. Namnet Nyland på svenska förekommer i historiska källor första gången år 1326. Särskilda kännetecken för Nyland är skärgården, livskraftiga städer och en levande landsbygd.

Nyländskhet är mångfald. Nylänningarnas rötter finns inte bara i Finland utan över hela världen. Nyland är Finlands mest språkkunniga landskap, där det talas 158 olika språk. Nyländskhet och nyländsk kultur är levande och i ständig utveckling, och formas tillsammans av dagens nylänningar.

Nyland är Finlands viktigaste och snabbast växande ekonomiska och befolkningsmässiga centrum. Särskilt huvudstadsregionen lockar människor till studier och arbete, men även regionens tjänster och stadsliv bidrar till inflyttningen till Nyland. En av Nylands styrkor är den starka koncentrationen av kultur i landskapet.

Nyland är Finlands mest kreativa region, där den största delen av landets konstnärer och kreativa företag är verksamma. Typiskt för landskapet är också växande kranskommuner och en livskraftig landsbygd. Nylands skärgård har stor potential inte bara som rekreations- och resmål, utan också som miljö för näringslivsutveckling.

De små nyländska kommunernas styrkor är närheten till naturen, en lugn och trygg livsmiljö, låga boendekostnader och ingen trängsel. Enligt befolkningsprognoserna fortsätter landskapets befolkning att öka kraftigt och beräknas överstiga 2,1 miljoner invånare före år 2040. De nyländska kommunernas olika profiler när det gäller boende, språk, arbetsplatser och företag är landskapets styrka. Samarbete är en förutsättning för att bevara de små kommunernas och aktörernas livskraft, men det är också viktigt för större kommuner och städer.

I vårt landskap har befolkningstillväxten koncentrerats starkt till huvudstadsregionen, där 70 procent av Nylands befolkning bor. Också i Kuuma-regionen i Mellersta Nyland har befolkningstillväxten varit gynnsam de senaste åren. I östra Nyland har befolkningstillväxten däremot

År 2025 bor det sammanlagt 1,8 miljoner människor i Nyland, vilket motsvarar en tredjedel av alla finländare.

varit måttlig, och i västra Nyland har den vänt nedåt. Kommunernas befolkningsutveckling varierar ofta avsevärt inom regionerna. I takt med att nativiteten sjunkit har även Nylands befolkningsstruktur åldrats under de senaste åren, dock betydligt långsammare än i övriga landet. År 2025 kommer var femte invånare i Nyland att vara över 65 år.

Att befolkningsutvecklingen koncentreras till huvudstadsregionen skapar utmaningar för

hanteringen av tillväxten. I vissa kommuner i östra och västra Nyland innebär befolkningsutvecklingen i sin tur en utmaning både för bevarandet av livskraften och för en ekonomiskt hållbar organisering av servicen. Ur ett tillväxt- och livskraftsperspektiv har kommunerna differentierats av att unga och personer i början av sina studier och arbetskarriärer i hög grad flyttar till huvudstadsregionen. Enligt Statistikcentralens senaste befolkningsprognos år 2024 är det ändå möjligt att befolkningstillväxten i framtiden fördelas mer jämnt över hela landskapet.

Nyland är Finlands mest internationella och mångkulturella landskap, där 56 procent av hela landets befolkning med ett främmande språk som modersmål bor. I takt med att nativiteten sjunker har vår befolkningstillväxt under de senaste åren i allt högre grad baserats på invandring. Samtidigt har en allt större andel av de som flyttar inom landet ett främmande språk som modersmål. En av Nylands rikedomar är också det svenska språket: Nyland är ett tvåspråkigt landskap med flera tvåspråkiga kommuner. Nylands

styrka är dess människor och därför är det viktigt att invånarna trivs och mår bra, oavsett bakgrund.

I landskapsprogrammet Rejält före – Nylandsprogrammet 2022–2025 fastställdes som mål för Nyland att forsknings- och utvecklingsutgifterna ska uppgå till fem procent av regionens bruttonationalprodukt (BNP) senast 2030. Detta mål gäller fortfarande och vi är på god väg att uppnå det. Nyland är inte bara centrum för Finlands FoUI-verksamhet, utan också en av de mest innovativa regionerna i Europa enligt det internationella indexet Regional Innovation Scoreboard. Vårt landskaps forsknings- och utvecklingsverksamhet gynnas av en tillväxtmiljö som bygger på innovationsekosystemen mellan näringslivet och högskolesektorn och på befolkningens höga utbildningsnivå. För att innovationer ska uppstå och produktiviteten förbättras krävs dock allt större satsningar på FoUI-verksamhet samt på utbildning och kompetensutveckling.

Nylänningarnas välbefinnande ligger enligt flera indikatorer i världsklass. I en jämförelse av social utveckling som mäter livskvalitet (EU Social Progress Index, SPI-indexet) placerade sig Nyland på första plats bland de europeiska regionerna. Enligt statistiken bor också den friskaste befolkningen i Finland i Nyland. Å andra sidan utmanas vårt välbefinnande av problem som

är typiska för storstäder, som hemlöshet, låga inkomster och olika former av segregation.

De flesta barn och unga i Nyland mår bra. Det finns dock tecken på att välbefinnandet har försämrats, till exempel föll Finland år 2025 från femte plats (2020) till plats 17 i Unicefs undersökning om barns välbefinnande. Barns och ungas välbefinnande har påverkats negativt av bland annat det försämrade ekonomiska läget, den osäkerhet som klimatförändringen och krigen orsakar samt coronapandemin, som ökade ungas ensamhet och ångest. Fattigdom bland barnfamiljer har ökat de senaste åren på grund av det ekonomiska läget och nedskärningar i socialskyddet. På grund av den ökade arbetslösheten har också ungas sysselsättningsmöjligheter försämrats.

Effekterna av klimatförändringarna, förlusten av biologisk mångfald och överutnyttjandet av naturresurser märks också i Nyland. I det föregående landskapsprogrammet fastställdes som mål för Nyland att vara klimatneutralt senast 2030. Att uppnå detta utsläppsminskningsmål kräver fortfarande mycket arbete, även om växthusgasutsläppen i vårt landskap har minskat med nästan en tredjedel under de senaste fem åren. De viktigaste bidragande faktorerna har varit en renare fjärrvärmeproduktion och de åtgärder som vidtagits inom energisektorn. För att minska trafikens utsläpp krävs dock nya och

mer mångsidiga lösningar. Även i utvecklingen av samhällsstrukturen bör man skydda skogarnas kolsänkor och den biologiska mångfalden. En central fråga är att minimera den skogsförlust som förändringar i markanvändningen orsakar och som har varit betydande i Nyland de senaste åren.

Nyland kommer att växa kraftigt i framtiden. En central utmaning är därför att hitta sätt att möjliggöra befolkningens och arbetsplatsernas tillväxt på ett så hållbart sätt som möjligt. För att kunna hantera tillväxten krävs bland annat tillräckligt med rimligt prissatta bostäder som lämpar sig för olika livssituationer, hållbara lösningar för mobilitet och energi, nya näringar samt att landskapets natur- och kulturmiljöer bevaras som attraktionsfaktorer. Samtidigt ökar klimatförändringen och anpassningen till den behovet av mångsidiga och tillräckligt stora naturområden samt av ett ekologiskt nätverk som binder samman dessa.

Å andra sidan är det även i Nyland, liksom i övriga Finland, en utmaning att bevara livskraften i mindre byar och orter. I kommuner där befolkningen minskar och åldras är det viktigt att utveckla nya verksamhetsmodeller och förnya sig med stöd av regionens egna styrkor. Att stödja lokala aktörer och utveckla nya, hållbara affärsmodeller, företagande och samarbetsformer som skapar utkomst är därför en

av de viktigaste utmaningarna inför framtiden. Samtidigt stärks den lokala innovationsförmågan och nya aktörer blir en del av Nylands innovationsnätverk.

*Nylands styrka är
dess människor och
därför är det viktigt
att invånarna trivs
och mår bra, oavsett
bakgrund.*

Nyländska nyckeltal

1,8 miljoner invånare
31 % av hela Finlands befolkning

Befolkningsökning i medeltal
efter år 2010
18 000 invånare per år

Enligt befolkningsprognosen
invånare år 2045
2,2 miljoner

26 kommuner

Västra Nyland

Befolkning: 100 449
Befolkningstäthet: 33 personer/km²
Den demografiska försörjningskvoten: 71 %
Andelen personer med främmande
modersmål: 7 %

Östra Nyland

Befolkning: 76 589
Befolkningstäthet: 32 personer/km²
Den demografiska försörjningskvoten: 68 %
Andelen personer med främmande
modersmål: 8 %

Huvudstadsregionen

Befolkning: 1 266 471
Befolkningstäthet: 1 641 personer/km²
Den demografiska försörjningskvoten: 47 %
Andelen personer med främmande
modersmål: 23 %

KUUMA-regionen

Befolkning: 338 791
Befolkningstäthet: 116 personer/km²
Den demografiska försörjningskvoten: 58 %
Andelen personer med främmande
modersmål: 10 %

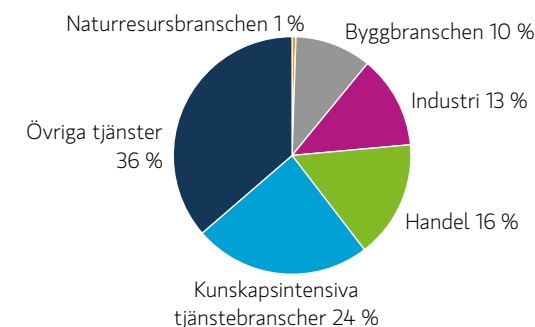
Av den nyländska befolkningen talar

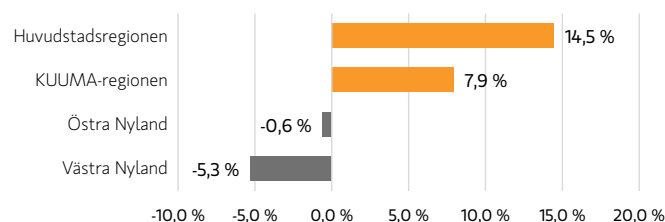
Av alla personer i Finland som talar
ett främmande språk bor
56 % i Nyland

Enligt prognoserna kommer antalet personer i Nyland
med ett främmande språk
som modersmål att öka
340 000 → 700 000
fram till år 2040

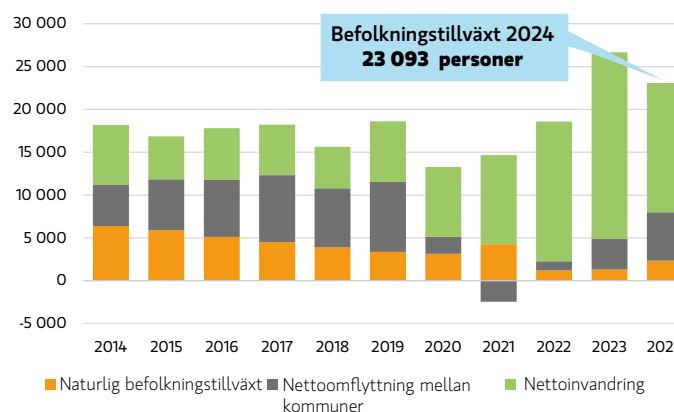
Nylands näringsprofil

Befolkningsförändring per region under 10 års tid

Befolkningsförändring i Nyland 2014–2024

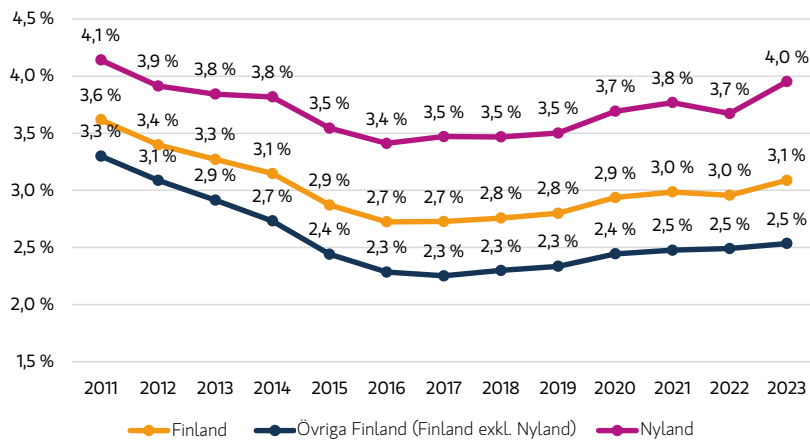

BNP per invånare:

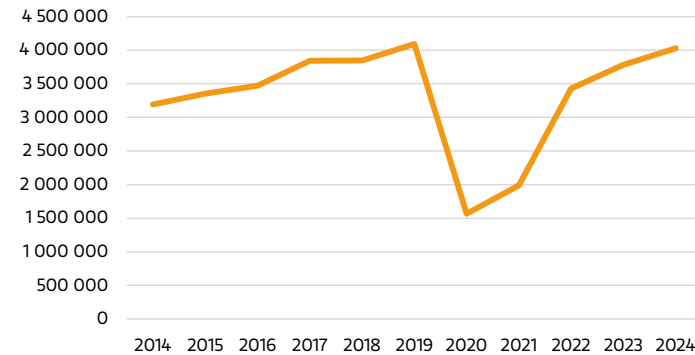
Nyland 61 100 €
Finland 49 000 €
EU 38 100 €

Nyländs andel av
hela Finland 39 %

FoU-utgifternas andel av BNP 2011–2023

Turister som anlänt till Nyland 2014–2024

Över 50 %

av turismen från utlandet har Nyland som resmål

Nylands andel av Finlands FoU-utgifter **51 %**

Nylänningarna har Finlands högsta utbildningsnivå

41 % av personerna över 15 år har en eftergymnasial utbildning

Nyland är EU:s mest **välståndande region**

(Regional social progress index 2024)

I Nyland finns ca **866 000 arbetsplatser**, d.v.s. 36 % av alla arbetsplatser i Finland

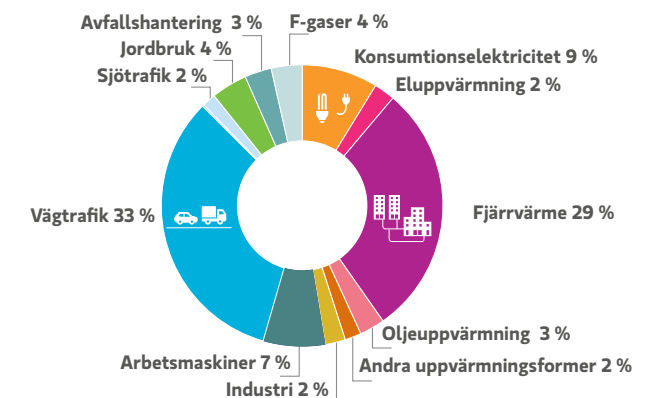
Utsläpp per invånare år 2023

Nyland **3,2 ton CO₂e/inv.**
Hela Finland **4,9 ton CO₂e/inv.**

Förändring i totala utsläpp i Nyland från år 2005 **-39 %**

Fördelningen av utsläppen i Nyland

Nyland 2024

- **Arbetslöshetsgrad 8,9 %**, genomsnitt i Finland 8,4 %
- **Sysselsättningsgrad 73 %**, genomsnitt i Finland 72,1 %

Nylands framtidsriktningar

Nylands landskapsprogram fastställer riktningen och målen för hur Nyland utvecklas under de kommande fyra åren. Världspolitikens vändningar skapar osäkerhet, och olika konflikter har på senare tid påverkat vår verksamhetsmiljö i allt snabbare takt. Att utveckla regionen är ett långsiktigt arbete, och förändringarna sker ofta med ett tidsperspektiv som sträcker sig längre än fyra år. Därför behöver vi också beakta utvecklingens effekter på lång sikt och se till att vi har ett längre tidsperspektiv.

De mest betydelsefulla förändringskrafterna och fenomen som påverkar nylänningarna är framför allt klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald, demografiska förändringar (invandring, befolkningens åldrande, sjunkande

nativitet och befolkningskoncentration), teknikutvecklingen och artificiell intelligens samt den ojämlikhet som är kopplad till allt detta. På grund av det förändrade geopolitiska läget har vi också beaktat säkerheten ur olika perspektiv i landskapsprogrammet. Säkerheten gäller vår livsmiljö och våra fysiska förhållanden, känslan av trygghet, samhällelig stabilitet samt tillgänglighet. Förändringskrafterna och framtidens möjliga utvecklingsförlopp har analyserats närmare i [Nylands och Norra Österbottens gemensamma scenariogranskning](#) (på finska). I den skisseras möjligheter för Nyland fram till 2050. Med utgångspunkt i centrala trender och osäkerhetsfaktorer som förändrar verksamhetsmiljön utarbetades fyra scenarier för Nyland. Dessa presenteras kort på nästa sida.

Att utveckla regionen är ett långsiktigt arbete, och förändringarna sker ofta med ett tidsperspektiv som sträcker sig längre än fyra år.

Scenario 1

På den globala teknikutvecklingens villkor

Teknikutveckling och innovationer bidrar till att lösa klimatutmaningarna. Storföretagens makt växer och regleringen luckras upp. I Finland stiger levnadsstandarden, men samhället blir mer konkurrensinriktat. Nyland utvecklas till en stark internationell region, men befolkningskoncentrationen till huvudstadsregionen försvagar de mindre kommunernas livskraft.

Scenario 2

Den europeiska renässansen

EU är globalt en betydande aktör. USA och Kina kämpar med interna problem. Klimatförändringarna hotar levnadsförhållandena. Å andra sidan ökar den ekonomiska tillväxten välfärden och minskar sociala spänningar. I Nyland bedrivs innovationsverksamhet på toppnivå, men vissa av landskapets kommuner släpar efter i tillväxten.

Scenario 3

Från tynande tillvaro till välfärdsekonomi

USA och Kina går om Europa i utvecklingen. Nyland förblir Finlands mest mångsidiga och internationella region. I stället för kontinuerlig tillväxt eftersträvas ett övergripande välbefinnande för människor och natur. Den åldrande befolkningen, den svaga försörjningskvoten och den låga ekonomiska tillväxten förblir dock betydande utmaningar.

Scenario 4

Flyktingar och polarisering

Världen präglas av instabilitet till följd av klimatförändringar, konflikter och ett försvagat EU. Globalt blir stora områden obeboeliga, vilket leder till massiva flyktingströmmar. Populistiska rörelser blir starkare. Det uppstår olika spänningar mellan befolkningsgrupper. Den svaga ekonomiska utvecklingen försvårar organiseringen av tjänster.

Bild 3. Scenarier för Nyland 2050

Som en del av arbetet diskuterades även scenariernas möjliga konsekvenser: vilka beredskapsbehov de olika förändringskrafterna medför och vilka aspekter som behöver beaktas i planeringen på kort sikt när man ser till långsiktiga utvecklingar. Utifrån scenarioutvecklingen har följande områden identifierats som särskilt viktiga för Nylands framtida framgång:

- **Stärka Nylands internationella ställning** genom att utveckla samarbetet inom miljö-, innovations- och utbildningssektorerna samt genom att förbättra regionens tillgänglighet och internationella rese- och transportkedjor.
- **Minska klimatutsläppen och anpassa till klimatförändringarna** genom att främja den gröna omställningen och säkerställa tillgången på ren energi och utveckla lösningar för cirkulär ekonomi. Därutöver främja den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna
- **Utveckla säkerheten och krisberedskapen** genom att stärka den regionala resiliensen, en hälsosam livsmiljö och hållbar användning av naturresurser samt genom att trygga framtidens livsmedelsproduktion och vattentillgångar.
- **Säkerställa en hållbar infrastruktur** genom att ta i bruk ny teknik, stärka transportförbindelserna, förbereda sig för extremväder och trygga den kritiska infrastrukturen.

- **Förnya näringslivet** genom att stödja mångsidig företagsverksamhet, socialt företagande och ekosystemsamarbete samt genom att stärka konkurrenskraften med investeringar i den gröna omställningen, FoU-satsningar och förbättrad tillgänglighet inom arbetsmarknadsregionen.
- **Förbättra sysselsättningen** genom att öka tillgången på kvalificerad arbetskraft, stödja invandrares sysselsättning samt uppmuntra till företagande och företagstillväxt.
- **Utveckla utbildningen och kompetensen** genom att säkerställa jämlika möjligheter till lärande, stärka det kontinuerliga lärandet och medborgarfärdigheterna samt öka läroanstalternas digitala förmåga och tekniska kompetens inom den gröna omställningen.
- **Främja invånarnas välbefinnande, jämlikhet och integration** genom att motverka ojämlikhet, stödja hälsa och livshantering samt stärka kulturell mångfald, delaktighet och kulturell förståelse.
- **Utveckla kompetensen inom teknik och artificiell intelligens** för att bland annat stärka innovationer inom den gröna omställningen och förbättra tillgängligheten inom hälso- och sjukvården.

*Vilka beredskapsbehov
ger olika
förändringskrafter
upphov till, och vilka
frågor behöver vi beakta
i planeringen både på
kort sikt och i ett längre
tidsperspektiv?*

Nylands vision 2050

Nylands vision som sträcker sig till år 2050 är "Europas miljösmartaste, mest innovativa och lyckligaste landskap".

Nylands vision som sträcker sig till år 2050 är **"Europas miljösmartaste, mest innovativa och lyckligaste landskap"**.

Europas miljösmartaste landskap skapar lösningar för en mer hållbar framtid. Med detta mål visar Nyland vägen och ligger i täten för klimatarbetet. År 2050 har den gröna omställningen genomförts inom alla samhällsområden, samtidigt som det långsiktiga arbetet fortsätter för att minska växthusgasutsläppen, stärka den biologiska mångfalden samt förbereda samhället för och anpassa det till klimatförändringen. Vägen mot miljösmarthet går via brett samarbete och innovationer som utvecklas inom FoUI-verksamhet.

I Europas mest innovativa region ger FoUI-verksamheten lösningar på globala utmaningar, skapar framgångsrik företagsverksamhet och arbetstillfällen samt stärker landskapets konkurrenskraft genom hållbar tillväxt och

sektorsövergripande samarbete. Nylands internationella nätverk och goda förbindelser till övriga Europa säkerställer inte bara Nylands, utan också hela Finlands tillgänglighet och internationella konkurrenskraft. Nyland är en föregångare inom kompetens och utbildning som satsar på kontinuerlig utveckling av kunskandet och på att höja utbildningens kvalitet.

I Europas lyckligaste region utgör invånarnas välbefinnande grunden för hela områdets livskraft och framgång. I Nyland samarbetar olika kommuner, boendet är prisvärt och goda trafikförbindelser samt tillgänglighet underlättar vardagen. I Nyland tas invandrades kompetens till vara, de etablerar sig väl i arbetslivet och blir en integrerad del av vårt samhälle. Övergången till arbetslivet underlättas av språkutbildning, praktikmöjligheter och samarbete med arbetsgivare. Ungas välbefinnande stöds och de garanteras lika möjligheter till utbildning, sysselsättning och delaktighet i hela Nyland.

Prioriteringar och mål

Landskapsprogrammet har tre prioriteringar: Ett miljösmart Nyland, Ett innovativt Nyland och Ett lyckligt Nyland. Dessa prioriteringar och deras mål stöder genomförandet av Nylands vision "Europas miljös-martaste, mest innovativa och lyckligaste landskap". Prioriteringarna hänger nära samman och är delvis beroende av varandra. Exempelvis förutsätter målet om klimatneutralitet FoUI-lösningar; naturmiljön bidrar till invånarnas välbefinnande; och en livskraftig region skapar förutsättningar för både sysselsättning och välfärd. Befolkningens välbefinnande och mångfald främjar utvecklingen av nya innovationer. Konst och kultur bidrar i sin tur till att stärka Nylands ekologiska hållbarhet, innovationsverksamhet och främjande av välfärd, och stöder genomförandet av samtliga prioriteringar i programmet.

Prioritering 1: Ett miljösmart Nyland

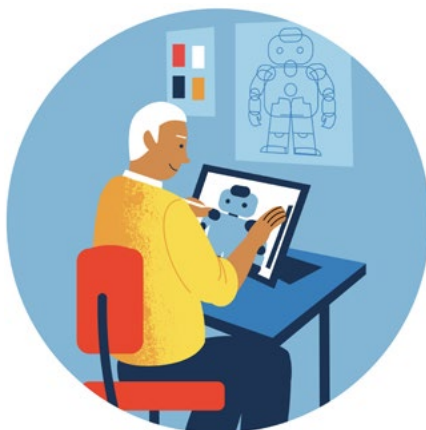
Nyland strävar efter att vara ett klimatneutralt landskap senast 2030 och därefter nå klimatneutralitet, där mer koldioxid binds än släpps ut. Förlusten av biologisk mångfald måste stoppas och naturens tillstånd förbättras. Användningen av naturresurser begränsas till en hållbar nivå och cirkulär ekonomi främjas aktivt. Samtidigt stärks landskapets funktions- och försörjningsberedskap, miljösäkerhet samt förmågan att anpassa sig till och vara beredd på klimatförändringarnas effekter.

Primärt mål: Nyland ska vara Europas miljösmartaste region.

Indikatorer: utvecklingen av växthusgasutsläpp, kolsänkor och naturskyddsområden

Prioritering 2: Ett innovativt Nyland

Aktörerna i vårt område skapar lösningar, framgångsrik affärsverksamhet samt nya exportmöjligheter och arbetsplatser utifrån nya idéer och innovationer. I ett innovativt Nyland främjar FoUI-verksamheten hela landskapets förnyelse och en tillväxt som håller sig inom planetens gränser. Nylands prioriterade FoUI-områden svarar på globala komplexa problem, vars lösning kräver ett tvärvetenskapligt angreppssätt. Nylands konkurrenskraft bygger på samarbete mellan företag, universitet och forskningsinstitut samt på nationellt och internationellt attraktiva innovationsekosystem som lockar talanger, partners och investeringar.

Primärt mål: Nyland ska vara Europas mest innovativa region.

Indikator: Regional Innovation Scoreboard

Prioritering 3: Ett lyckligt Nyland

Ett lyckligt Nyland är ett tryggt landskap där bostadsområden inte är segregerade och där invånarna har tillgång till prisvärt boende, service, kultur och närnatur, och där delaktigheten är stark och bildningsnivån hög. Den offentliga servicen och tredje sektorn samarbetar för att stödja invandrades integration, så att de lättare kan bli en del av samhället. Nyland vill vara Finlands ledande landskap för lärande, vilket förutsätter satsningar på resurser för utbildning. Unga människors sysselsättning, välbefinnande och delaktighet stöds.

Primärt mål: Nyland ska vara Europas mest välmående region.

Indikator: EU Social Progress Index

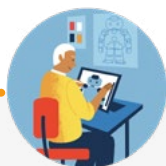
Prioriteringarna och målen ligger i linje med EU:s politik. Figuren nedan visar hur prioriteringarna motsvarar EU:s program och strategier på en övergripande nivå.

Ett miljösmart Nyland

Mål för klimatneutralitet
→ [EU:s gröna giv](#) och [Europeiska klimatlagen](#)

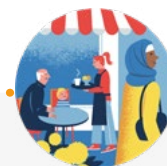
Naturens mångfald, cirkulär ekonomi
→ [EU:s strategi för biologisk mångfald](#)

Ett innovativt Nyland

FoUI-driven tillväxt → [Den nya europeiska innovationsagendan](#) och [Konkurrenskraftskompassen](#)

Sektorsövergripande angreppssätt → [Strategi för smart specialisering](#)

Ett lyckligt Nyland

Delaktighet, utbildning och välbefinnande
→ [Europeiska pelaren för sociala rättigheter](#)

Livskvalitet, kultur och en god livsmiljö
→ [Det nya europeiska Bauhaus-initiativet](#)

Bild 4. Hur prioriteringarna i Ett lösningsinriktat Nyland – Vägvisare i Finland, föregångare i Europa motsvarar EU:s politik

Prioritering 1: Ett miljösmart Nyland

Ett miljösmart Nyland bemästrar den ekologiska hållbarhetskrisen och skapar lösningar för en mer hållbar framtid i hela Europa. Att främja den gröna omställningen står i centrum för arbetet. Växthusgasutsläppen minskas och upptaget av koldioxid stärks. Genom att främja en cirkulär ekonomi minskar belastningen på klimat och natur från produktion och konsumtion. Hållbar markanvändning, smart trafik och miljösmarta livsstilar främjas. Bioekonomin utvecklas och livsmedelssystemet förnyas inom ramarna för ekologisk hållbarhet. Landskapets klimatesiliens, funktionssäkerhet och miljösäkerhet stärks. Kommunerna får stöd i sin beredskap inför förändrade väder- och klimatförhållanden, och deras förmåga att anpassa sig till klimatförändringen stärks på ett proaktivt och rättvist sätt. För att främja en naturpositiv utveckling och stärka den ekologiska bärkraften utvecklas aktivt nya tillvägagångssätt och gemensamma indikatorer. Under prioriteringen Ett miljösmart Nyland finns tre mål: ett naturpositivt Nyland, ett klimatnegativt kretsloppssamhälle och ett klimatesilient landskap.

1.1 Ett naturpositivt Nyland

Den biologiska mångfalden är grunden för allt liv. En mångfaldig natur behövs för att kunna producera mat, få rent dricksvatten och binda koldioxid. I Nyland påskyndas förlusten av biologisk mångfald av att livsmiljöer försvinner och fragmenteras till följd av mänsklig verksamhet, särskilt på grund av det byggnadstryck som följer av befolkningstillväxten. Grönområden och vattendrag utsätts i allt högre grad för klimatförändringarnas effekter och för störningar orsakade av konsumtion, trafik och

annan mänsklig påverkan. Även investeringar i den gröna omställningen, som ökar byggandet också utanför samhällsstrukturen, utgör ett potentiellt hot mot den biologiska mångfalden. Genom att styra projekt för den gröna omställningen till områden som ansluter till den befintliga samhällsstrukturen minskas deras negativa påverkan på den biologiska mångfalden.

I Nyland är målet att uppnå naturpositivitet. Naturpositivitet innebär att den biologiska mångfalden börjar öka i stället för att fortsätta försämrats. I praktiken innebär naturpositivitet att man minskar markanvändningens skadliga effekter på den biologiska mångfalden, förbättrar naturmiljöernas tillstånd och ökar den biologiska mångfalden på lämpliga områden även i den byggda miljön.

I Nyland främjas genomförandet av EU:s biodiversitetsstrategi, vilket bland annat innebär att nätverket av naturskyddsområden kompletteras med frivilliga medel. Liksom i andra landskap utarbetas i Nyland ett handlingsprogram för biologisk mångfald som för arbetet vidare mot målen i den nationella biodiversitetsstrategin.

Genom restaurering strävar man efter att reparera skador orsakade av människan och hjälpa naturen att återfå sin livskraft. När

det gäller att trygga naturvärden är bevarandet av gamla skogar särskilt viktigt. För att det ekologiska nätverket ska fungera måste man också beakta naturen utanför skyddade områden – miljöer utan särskilda skyddsvärden men som ändå möjliggör arters rörelse och upprätthåller ekosystemens funktion. Även den byggda miljön samt områden som används för jord- och skogsbruk och annan infrastruktur bör i sin tur bidra till grönområdenas konnektivitet och mångfald. Med tanke på helheten är det viktigt att nettominskningen av skog, åkermark och stadsgrönområden upphör och i stället vänds till en nettoökning.

Naturmiljön har stor betydelse för människors hälsa och upplevelse av välbefinnande. Alla invånare ska ha tillgång till närnatur – det stärker kontakten med naturen och uppskattningen av den. Den rika naturen och möjligheten att vistas i den är också starka trumfkort för turismen i Nyland, vars potential ännu inte har utnyttjats fullt ut. Turismen måste dock vara hållbar och ansvarsfull och ta hänsyn till den belastning den innebär för naturen.

För att naturen ska kunna återhämta sig måste den mänskliga verksamheten bli mer hållbar, vilket i sin tur kräver förändringar i samhällets och ekonomins strukturer samt i värderingar och attityder. Att påvisa en naturpositiv utveckling kräver regelbunden och mer heltäckande uppföljning av ekosystemens och arternas tillstånd.

Dessutom behövs en bättre förståelse av hur mänskliga aktiviteter samverkar och påverkar ekosystemen (t.ex. ekologiskt fotavtryck) samt åtgärder som överskrider ekosystemgränserna. Till exempel kan restaureringsåtgärder i havsområden och vattendrag inte enbart ge önskade långsiktiga effekter om belastningen på vattendragen från jord- och skogsbruket inte åtgärdas i tillräcklig grad.

Att stoppa förlusten av biologisk mångfald förutsätter ett mer enhetligt system av incitament och reglering som stöder stärkandet av naturens mångfald. Det är viktigt att säkerställa att offentlig finansiering styr åtgärderna så att naturens tillstånd förbättras som helhet och inte försämras på vissa håll. Det centrala är att identifiera naturpåverkan och risker, att i första hand försöka undvika skador och i andra hand mildra dem. Ekologisk kompensation tillämpas som sista åtgärd, där den aktör som orsakar en försämring av naturen gottgör påverkan på annat håll.

Naturvärdesmarknader erbjuder företag och kommuner ekonomiska incitament för frivilliga naturinsatser. För att uppnå naturpositivitet behöver finansierings- och kompensationsmodeller som främjar förbättringen av naturens tillstånd utvecklas. Ett brett samarbete över kommun- och landskapsgränserna är avgörande, och även invånarna uppmuntras att delta i insatser som förbättrar naturens tillstånd.

1.2 Ett klimatnegativt kretsloppssamhälle

Överkonsumtionen av naturresurser är en central orsak till klimatförändringen och till förlusten av den biologiska mångfalden. Genom en systemförändring strävar Nyland efter ett klimatnegativt kretsloppssamhälle som skapar förutsättningar för ett rättvist välbefinnande inom ramen för miljöns gränser. I Nyland fortsätter det aktiva arbetet för att uppnå klimatneutralitet. Därefter är målet är klimatnegativitet, det vill säga att upptaget av koldioxid permanent överstiger utsläppen.

I uppbyggnaden av ett kretsloppssamhälle är målet att minska användningen av råvaror, utnyttja befintliga material och produkter på ett smartare sätt, öka deras värde, utveckla delade tjänster och förbättra den immateriella livskvaliteten. Kretsloppssamhället fungerar inom naturens bärkraft, och omställningen till cirkulär ekonomi främjas långsiktigt. Att stärka den regionala självförsörjningen och resiliensen bidrar också till gemenskap och delaktighet. Konsumtionsbaserade utsläpp kan minskas om den offentliga och privata sektorn satsar på hållbara upphandlingar och utvecklar miljövänliga produktionsmetoder. Samtidigt styrs konsumtionen mot återanvändning, reparation och delning. Vid anskaffning av nya produkter bör sådana alternativ prioriteras som har möjligast

små miljöeffekter. Vid offentliga upphandlingar kan cirkulär ekonomi främjas genom att ställa utsläpps- och naturkriterier samt krav på användning av återvunnet och återanvänt material och på förlängning av produkters livslängd.

Avvecklingen av fossila bränslen ökar efterfrågan på förnybar el. En framtida utmaning är att säkerställa energitillgången och investeringsförmågan i takt med att den gröna omställningen och elektrifieringen framskrider, samtidigt som invånarnas välbefinnande tryggas. Målet är att bygga energisystem som stärker Nylands ställning som föregångare i den gröna omställningen och som stöder vätgasekonomin, särskilt inom industrin, transportsektorn och energilagringen. I Nyland stöds smarta energilösningar såsom produktion av förnybar energi, energilagring och sektorkoppling mellan olika energisektorer. Samtidigt begränsas energibehovet genom energieffektivitet och minskad konsumtion. Även utnyttjandet av spillvärme och utvecklingen av biogas- och vätgaslösningar för transport och industri främjas. Datacenters miljöpåverkan hanteras genom val av lämplig lokalisering, energieffektivitet och utnyttjande av spillvärme.

Klimatpåverkan av byggande kan minskas avsevärt genom att använda utsläppssnåla och resurssmarta lösningar under byggnadens hela livscykel. Målet är att utnyttja det befintliga byggnadsbeståndet mer effektivt och att främja

cirkulär ekonomi inom byggandet. I stället för att riva byggnader satsar man på att förbättra energieffektiviteten, förlänga byggnaders livslängd och öka användningen av koldioxidsnåla och återvinningsbara material. Nybyggnation styrs till områden i anslutning till den befintliga samhällsstrukturen, vilket minskar behovet av tilläggsbyggande och främjar hållbar mobilitet. Arbetet med att värna kulturarvet fortsätter genom att nya objekt i landskapets byggnadsbestånd kartläggs.

Hållbar mobilitet kan bäst främjas genom att förtäta samhällsstrukturen, och i huvudstadsregionen dessutom genom kollektivtrafik som stöder en nätverksbaserad struktur. Genom att effektivisera spårtrafiken stärks kollektivtrafikens koldioxidsnåla och effektiva stomnät. Smidig kollektivtrafik och fungerande resekedjor betjänar både invånare och resenärer. Där det saknas förutsättningar för att ordna kollektivtrafik är det centralt att minska behovet av resor och bygga ut anslutningsparkeringen. Gång- och cykeltrafik är hållbara färd sätt, och särskilt utvecklingen av ett sammanhängande regionalt cykelvägnät ingår i målen för de kommande åren.

Trafiken görs miljösmartare och energieffektivare också genom digitala lösningar och utsläppssnål teknik, till exempel genom att bygga ut infrastrukturen för alternativa drivmedel som el och gas, det vill säga tankstationer

och laddningsnät. Resurssmarthet och utsläppsminskningar främjas genom delningstjänster för transporter, utsläppssnål stadslogistik, mikrologistik och utveckling av drönartrafik.

I Nyland är de största materialflödena kopplade till byggande, jordmassor, rivningsavfall, plast och textilier. Hanteringen av dessa flöden effektiviserar leveranskedjorna och minskar miljöpåverkan. Genom att optimera logistiken och använda digitala lösningar, såsom geografiska informationssystem och materialpass, kan materialet samlas in, sorteras och återanvändas effektivt.

Skogarna är Nylands viktigaste kolsänka och kollager. Enligt beräkningar är skogarnas kolsänka i Nyland för närvarande mycket liten, och därför är målet att undvika skogsförluster och anpassa avverkningsarna till skogarnas förnyelseförmåga. Med anpassade skogsvårdsmetoder kan man öka skogarnas koldioxidupptag och minska markens klimatutsläpp. Det är viktigt att skapa ekonomiska incitament för skogsägare att bevara skogarna. Att stärka kolsänkorna innebär att stödja den biologiska mångfalden. De största kollagren förekommer ofta i samma områden som har höga naturvärden.

Inom jordbruket kan koldioxidupptaget ökas och utsläppen minskas genom regenerativ odling, som förbättrar jordhälsan och jordens förmåga att binda kol och vatten. Detta stöder

en bredare omställning till ett ekologiskt och ekonomiskt hållbart, regenerativt livsmedelssystem, där centrala faktorer är lokal och ansvarsfull livsmedelsproduktion, vattenresiliens, det vill säga beredskap för och anpassning till störningar i vattensystemen, samt stöd för närproducerad mat och minskat matsvinn. Offentliga måltidstjänster, digitala lösningar och biobaserade innovationer fungerar som föregångare i ett system som främjar den cirkulära ekonomin.

I Nyland stöds smarta energilösningar såsom produktion av förnybar energi, energilagring och sektorkoppling mellan olika energisektorer.

1.3 Ett klimatresilient landskap

Klimatförändringarna och deras indirekta och direkta effekter är en allt viktigare del av arbetet med att hantera Nylands övergripande hållbarhet och anpassningsförmåga samt den gröna omställningen. En regional anpassningsplan

har utarbetats för landskapet, där de viktigaste anpassningsbehoven och åtgärderna utifrån de största riskerna sammanställs. Genomförandet av planen stärker klimateresiliensen.

Behovet av anpassning till klimatförändringen ökar globalt, vilket skapar en grund för att utveckla nya tillvägagångssätt, produkter och tjänster. På grund av det instabila världsläget blir frågor som säkerhet, beredskap inför andra miljörisker samt försörjningsberedskap och självförsörjning allt viktigare. Anpassningen bör ge mångsidig nytta, så att lösningarna samtidigt bidrar till att uppnå flera hållbarhetsmål. Det är särskilt viktigt att åtgärder för att begränsa och anpassa sig till klimatförändringen stöder och kompletterar varandra utan att orsaka skada för natur eller människor.

Eftersom den byggda miljön har ett stort ekonomiskt värde är det viktigt att förebygga de ekonomiska skador och risker som klimatförändringarna medför. Planläggning, miljöplanering, byggande och ny teknik har en central roll i att stärka byggnaders och infrastrukturens anpassningsförmåga. När extrema väderfenomen blir vanligare är det särskilt viktigt att den kritiska infrastrukturen, det vill säga energi-, vatten-, transport- och kommunikationssystemen, fungerar. Vid kritiska investeringar bör klimatpåverkan bedömas under hela deras livscykel och det måste säkerställas att objektets

värde eller användbarhet inte försämras till följd av klimatförändringen.

Grönområden skyddar mot de miljö- och hälso-skador som orsakas av extrema väderfenomen och stärker den byggda miljöns anpassningsförmåga samt landskapets övergripande miljösäkerhet. Med naturbaserade lösningar för byggnader, kvarter och stadsdelar ökar samtidigt trivselen, hälsofördelarna och den biologiska mångfalden. I stadsområden är det viktigt att bevara och utveckla multifunktionella områden som betjänar invånarna och samtidigt främjar klimatanpassningen. De fysiska strukturerna ska också stärka gemenskapen och ta hänsyn till alla befolkningsgrupper, särskilt barn, äldre och andra utsatta grupper.

Jord- och skogsbruket är centrala sektorer i klimatanpassningen. Det regenerativa jordbruket säkerställer markens hälsa och vattentillgången, samtidigt som det bidrar till en hållbar livsmedelsproduktion. Skogarna har en viktig dubbel roll: dels som råvara för industrin, där ett ökat förädlingsvärde kan bidra till att ersätta allt fler fossilbaserade produkter, dels som ovärderliga ekosystem som påverkar vattnets kretslopp, grundvattenbildningen och livskraften hos otaliga arter. Skogarna är också viktiga för människors välbefinnande som rekreativmiljöer och erbjuder attraktiva ramar för turistnäringen.

Nylands kust- och skärgårdsnatur är en särskilt känslig och sårbar livsmiljö för klimatförändringarnas effekter. Skyddet av havs- och kustområden bör främjas och samarbetet mellan regionens olika aktörer stärkas. För att stärka Östersjöns ekosystem måste näringsbelastningen från land minska. Sjötrafiken medför betydande miljö- och säkerhetsrisker, och därför behövs

Klimatanpassning är en pågående process som syftar till att hantera osäkerhet och att undvika mänskliga skador och ekonomiska förluster.

större satsningar på både förebyggande åtgärder och beredskap. Samtidigt är utvecklingen av sjöfartslogistiken och hamnverksamheten viktig för Nylands och hela Finlands ekonomi och försörjningsberedskap.

Att stärka vattenresiliensen är en central del av arbetet med att utveckla Nylands klimatresiliens och kristålighet. Återställande av vattnets kretslopp, smarta lösningar och skydd av den kritiska vatteninfrastrukturen är av central betydelse för att hantera klimatförändringar, torka och översvämningssrisker. Tillgången till rent vatten och energi är avgörande för samhällets anpassningsförmåga. Industrin som bygger på den gröna omställningen torde framöver öka efterfrågan på rent vatten, vilket måste beaktas både i vattenförsörjningens kapacitet och i den totala vattentillgången. Den växande elkonsumtionen förutsätter en tillräcklig balans mellan utbud och efterfrågan, så att tillgången och priset på el kan hållas på en rimlig nivå för alla användare.

Klimatanpassning är en pågående process som syftar till att hantera osäkerhet och att undvika mänskliga skador och ekonomiska förluster. Genom att utnyttja den senaste informationen kan man säkerställa att anpassningsåtgärder riktas rätt och i rätt tid. Vid planering och

genomförande av anpassningsåtgärder bör man utöver effektivitet och genomslag också beakta den sociala dimensionen. Det är viktigt att säkerställa att anpassningen inte förstärker ojämlikhet, utan tvärtom bidrar till ett mer rättvist samhälle. Särskild hänsyn måste tas till de mest utsatta gruppernas behov, och alla ska garanteras lika möjligheter att undgå förändringarnas negativa effekter. De fördelar som förändringarna medför ska fördelas på ett rättvist sätt.

Satsningar på miljösäkerhet bör prioriteras så att risker som hänför sig till miljö och naturresurser inte äventyrar samhällets funktion och trygghet. I Nyland gäller detta framför allt klimatförändringarnas effekter, de internationella leveranskedjorna och energiomställningen. Miljösäkerheten kan stärkas genom att främja cirkulär ekonomi, förnybar energi och lokala lösningar för näringskretslopp och materialåtervinning. Det minskar beroendet av importerade råvaror och stärker försörjningsberedskapen. Gemensamma lösningar som samtidigt minskar miljöriskerna stärker också försörjningsberedskapen, skapar nya affärsmöjligheter och förbättrar hela Nylands resiliens.

Prioritering 2: Ett innovativt Nyland

Nylands forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (FoUI) tar fram lösningar på globala utmaningar och skapar möjligheter för regionens framgång. Inom innovationsverksamheten riktas resurser och finansiering för regional utveckling särskilt till de FoUI-områden som prioriteras i Nyland. Samarbetet mellan den offentliga och den privata sektorn främjas, och företagens tillväxt, förnyelse och internationalisering stöds. Målet är att höja utbildningsnivån i Nyland och öka det kontinuerliga lärandet samt stärka utbildningens resurser. Genom satsningar på internationell verksamhet görs det nyländska kunnandet känt i världen, och regionen stärks i den internationella konkurrensen om kvalificerad arbetskraft. Prioriteringen Ett innovativt Nyland har tre mål: drivkraft för Europas innovationsverksamhet, livskraft genom nätverk samt experternas Nyland.

2.1 Drivkraft för Europas innovationsverksamhet

Nyland strävar efter att bli Europas mest innovativa region genom att främja innovationsverksamheten och satsa på innovationsmöjligheterna för små och medelstora företag samt höja utbildningsnivån. Målet är att stärka testmiljöer och innovationsplattformar i hela Nyland i forskningsinstitut, högskolor och städer och byar, där det bedrivs internationellt intressant och högklassig forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

Smart specialisering innebär en innovationspolitik där de europeiska regionerna identifierar sina centrala styrkor och utvecklingsområden. Nylands förbund har tillsammans med regionens centrala FoUI-aktörer fastställt landskapets prioriterade FoUI-områden, det vill säga områdena för smart specialisering. Dessa söker lösningar på stora globala utmaningar, såsom att begränsa klimatförändringen och hantera en åldrande befolkning, växande ojämlikhet och ökade säkerhetshot. Den prioriterade

FoUI-verksamheten stöds framför allt i den inledande fasen av forsknings- och utvecklingsverksamheten samt i utvecklingen av regionala ekosystem. Målet är att möjliggöra en uppskalning av FoUI-verksamheten till internationell, EU-nivå. För detta utnyttjas både nationell och EU-finansiering i regionen.

Nylands FoUI-prioriteringar

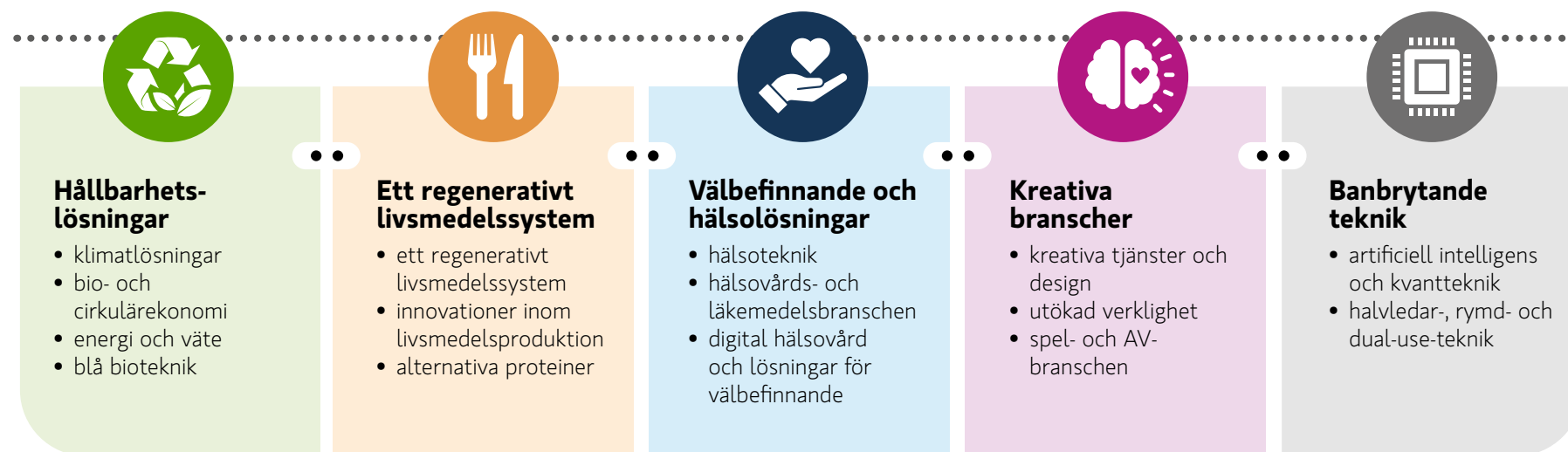

Bild 5. Nylands FoUI-prioriteringar

I fokus för hållbarhetslösningar ligger innovationer och verksamhetsmodeller som syftar till att hantera flera samtidiga hållbarhetskriser, i enlighet med prioriteringen Ett miljösmart Nyland. Inom denna prioritering utvecklas särskilt klimat- och naturorienterade lösningar, bio- och cirkulärekonomi, nya energiformer och vätgaskompetens, blå bioteknik samt affärsmodeller kopplade till dessa. Klimat- och naturorienterade lösningar stöder genomförandet av regionens mål om klimatneutralitet och naturpositivitet. Till temat hör även lösningar som minskar trafikens utsläpp, inklusive elektrifiering av trafiken. Bioekonomin utnyttjar förnybara naturresurser och främjar innovativa lösningar. Innovationer inom cirkulärekonomin bygger på att effektivisera återanvändningen av produkter och material. Vätgaskompetens handlar om ren energiproduktion och logistik och är ett avgörande steg mot en koldioxidnegativ framtid. Blå bioteknologi undersöker marina organismer och hur de kan användas i utvecklingen av nya produkter, såsom kemikalier, livsmedel, läkemedel och energikällor.

Ett regenerativt livsmedelssystem omfattar regenerativ odling och livsmedelsproduktion, innovationer inom livsmedelssystemet, alternativa proteiner och celljordbruk samt affärsmodeller kopplade till dessa. I Nyland har man identifierat behovet av att förnya livsmedelssystemet och genom FoUI-verksamheten lyft

fram en utvecklingspotential för livsmedelsproduktionen. Målet med ett regenerativt livsmedelssystem är att stärka regionens livsmedels-säkerhet, självförsörjningsgrad och hela livsmedelskedjans konkurrenskraft med hjälp av nya innovationer. Målet är att Nyland ska bli en innovativ och hållbar producent och distributör av livsmedel samt att utveckla nya exportprodukter genom innovationer inom livsmedelsproduktionen.

I det prioriterade FoUI-området välbefinnande och hälsolösningar ingår förebyggande hälsolösningar, satsningar på psykisk hälsa, hälsoteknik, hälso- och läkemedelsbranschen samt digitala lösningar, särskilt användningen av AI inom hälso- och sjukvården. Temat har en stark koppling till livsmiljöernas hälsa och trivsel. Inom området välbefinnande och hälsolösningar finns en betydande potential i Nyland, särskilt inom hälsoteknik och digitala tjänster. Det behövs mycket arbetskraft inom social- och hälsovården, och med digitala lösningar kan behovet delvis minskas. I Nyland finns en av Europas mest produktiva forsknings- och utbildningsgemenskaper inom området, där forskning, utbildning och hälso- och sjukvård bildar en helhet.

Till den strategiska prioriteringen för de kreativa branscherna hör de kreativa branscherna och design, utvidgad verklighet och immersiva upplevelser samt AV- och spelbranschen. Att stärka FoUI-verksamheten inom de kreativa

branscherna erbjuder betydande möjligheter för Nyland. Teknik är ett verktyg för att främja samhällelig välfärd, men behöver kompletteras med kreativitet. Utöver tekniska lösningar är även sociala innovationer som adresserar samhällsproblem av minst lika stor betydelse. Nylands högskolor med utbildning inom konst och kreativa branscher, tillsammans med ett brett företagsfält, skapar goda förutsättningar för att utveckla temat till europeisk toppnivå. I Finland är både kompetensen och arbetsplatserna inom de kreativa branscherna koncentrerade till Nyland. Konst och kultur bör vara en naturlig del av undervisningen, från småbarnspedagogiken och genom hela utbildningsvägen, och därigenom lägga grunden för Finlands innovationskraft. Kreativt tänkande är en medborgarfärdighet som hjälper oss att hitta lösningar på komplexa problem. Kreativitet behövs inte bara i företagets affärsutveckling utan också i utvecklingen av offentliga tjänster.

Banbrytande tekniker är en nyckelfaktor för utvecklingen inom alla branscher. Till det prioriterade FoUI-området hör artificiell intelligens och kvantteknik, halvledar-, rymd- och energitekniker samt lösningar inom dubbelanvändningsteknik. Med banbrytande tekniker avses innovationer som tränger undan etablerad teknik på marknaden och kan förändra dynamiken inom en hel bransch. Vid sidan av att skapa banbrytande teknik är det minst lika viktigt

att ha kompetens i att tillämpa den. Nyland är en internationell föregångare inom artificiell intelligens och kvantteknik och besitter dessutom mycket stark kompetens inom halvledar-, rymd- och energiteknik. I Nyland finns också goda möjligheter att stärka positionen inom dubbelanvändningsteknik, som skapar lösningar

för både civil och försvarsindustriell användning. Utvecklingen av säkerhet kommer framöver att få en allt starkare betoning inom EU-finansieringen. Också ur detta perspektiv är Nylands höga teknologiska kompetens och de betydande innovationsklustren inom försvarssektorn en styrka, och samarbetet mellan dem bör ytterligare fördjupas. FoUI-verksamheten spelar en viktig roll i att lösa säkerhetsutmaningar, och forskning och utveckling inom säkerhetssektorn, till exempel skyddet av kritisk infrastruktur, bör stärkas framöver.

För att stärka Nylands prioriterade FoUI-områden krävs nationella och regionala satsningar på FoUI-verksamhet, en ökning av Nylands andel av EU-finansieringen samt fler inhemska och internationella företag och investeringar. De utländska FoUI-investeringarna i Nyland har hittills varit små och vi behöver därför satsa på att locka fler. Internationell tillgänglighet är en central faktor för investeringar, och att stärka den är viktigt för att säkerställa hela Finlands konkurrenskraft.

2.2 Livskraft och investeringar genom nätverk

Nylands framtida livskraft och konkurrenskraft skapas genom ett brett samarbete över kommungränserna, där läroanstalter, forskningsinstitutioner och företag samt både offentliga och

privata aktörer samverkar. FoUI-verksamheten spelar en central roll i att förnya näringslivet och stärka företagens produktivitet. Målet är att skapa ett innovationsekosystem som täcker hela Nyland, där olika aktörer samarbetar

Det är viktigt att främja Nylands centrala spårprojekt, eftersom de utvidgar arbetsmarknadsområdet och stärker regionens attraktionskraft ur ett investeringsperspektiv.

verkningsfullt och nya investeringar systematiskt lockas till gemensamt definierade områden.

Vi vill stärka näringslivsklustren i hela Nyland, tillsammans identifiera potentiella områden för investeringar inom den gröna omställningen och näringslivets verksamheter samt säkerställa att utvecklingsprojektens fördelar och nackdelar fördelas jämnt. Detta arbete stöds också av Nylands innovativa [VISION-plan](#) för grön omställning, som bereds för närvarande. Genom temaplanen och de anknytande preciseringarna och profileringarna vill man stödja planläggningen i de nyländska kommunerna, bistå med att reservera potentiella områden för verksamheter kopplade till den gröna omställningen samt locka investeringar till regionen.

Det är viktigt att främja Nylands centrala spårprojekt, eftersom de utvidgar arbetsmarknadsområdet och stärker regionens attraktionskraft ur ett investeringsperspektiv. De nya aktuella spårförbindelserna är Flygbanan, Västbanan, Östbanan och Tallinntunneln. Att stärka de befintliga banförbindelserna och utveckla centrala trafikleder, såsom riksväg 25, är också av central betydelse för regionens livskraft. Internationella förbindelser, såsom Tallinntunneln och fungerande flygförbindelser, är avgörande för att säkerställa Nylands konkurrenskraft och internationella tillgänglighet.

De stöder näringslivet, arbetskraftens rörlighet och turismen samt stärker landskapets ställning som en del av det europeiska transportnätet. Nya vägförbindelser som har stor betydelse för logistiken, såsom Ring IV och den tvärgående logistikförbindelsen i Mellersta Nyland, är viktiga för styrningen av den tunga trafiken. Även serviceområden för den tunga trafiken bör genomföras, särskilt i området mellan Ring III och riksväg 25.

För att fullt ut kunna ta tillvara möjligheterna med den gröna omställningen, den cirkulära ekonomin och FoUI-verksamheten krävs ett ännu tätare samarbete mellan olika aktörer, både i Nyland och på nationell nivå. Den offentliga sektorns roll är att skapa en proaktiv och innovationsfrämjande miljö samt tillhandahålla de nödvändiga strukturerna. Den privata sektorn bidrar med marknadsperspektiv och risktagningsförmåga. Målet är att både små och stora kommuner och företag i Nyland ska kunna delta i innovationsnätverk och innovationsverksamhet. Det här stöder i sin tur användningen av ny teknik vid genomförandet av hållbarhetsomställningen, i främjandet av välfärd samt som en källa till hållbar tillväxt.

Att stärka samarbetsnätverken är särskilt viktigt för regionens små och medelstora företag, som sällan har resurser för omfattande forsknings- och utvecklingsverksamhet. Företag stötts i

att starta, växa och internationaliseras genom mångsidiga företagstjänster som följer hela deras livscykel, från grundande till tillväxt och ägarbyten. Företagstjänsterna ska vara kundo-orienterade, och det är viktigt att informations-utbytet och samarbetet mellan de aktörer som tillhandahåller tjänsterna fungerar smidigt. Det centrala är att kunna identifiera de företag som har störst nytta av tjänsterna, oavsett storlek, bransch eller utvecklingsskede. Detta förutsätter kunskap om det lokala företagsfältet samt förmåga att ta tillvara olika tjänsteleverantörers kompetens och finansieringsmöjligheter. Företag kan inte växa eller internationaliseras utan tillräcklig och kompetent arbetskraft. Därför behöver också sysselsättning och rekrytering främjas som en del av de tjänster som erbjuds företagen.

Nytan av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet sprids genom försök. För att öka pilotverksamheten i Nyland skapas möjligheter till försök inom olika teman, och lämpliga lokaler för ändamålet erbjuds. Samarbetet mellan läroanstalter och forskningsinstitutioner och företag är av stor betydelse för test- och försöksverksamheten. I Nyland satsar man på innovativa test- och experimentmiljöer där företag, studerande och forskare kan testa sina innovationer i praktiken. Kommunernas offentliga upphandlingar kan också bidra till innovativa försök och lösningar och samtidigt ge finländska företag de referenser som behövs på globala marknader. Tredje sektorns föreningar,

organisationer och andelslag samt byverksamheten spelar en viktig roll i genomförandet av lokala lösningar som stöder landskapsprogrammet. Kommuner och städer har mycket att vinna på att stödja den lokalt drivna försöks- och innovationsverksamheten.

Internationella projekt, partnerskap och nätverk ger tillgång till den senaste forskningen och möjlighet att testa innovationer. Samtidigt bidrar de till att locka nya företag, experter och investeringar till Nyland genom att lyfta fram regionens styrkor och möjligheter i internationella sammanhang. FoUI-aktörer behöver information om hur olika finansieringskällor kan utnyttjas samt om hur projektkonsortier byggs upp. Aktörer i Nyland får stöd för att delta i internationella nätverk och projekt, bland annat genom rådgivning om EU-finansiering och EU-projekt.

Det är viktigt att också våga marknadsföra Nylands spetskompetens. Systematiskt samarbete stärker Nylands attraktionskraft och främjar regionens tillväxt och livskraft. Nyland är ett sammanhängande pendlingsområde som består av nio sysselsättningsområden. För att möta arbetskraftsbehoven krävs också samarbete mellan dessa sysselsättningsområden. Även rekryterings- och etableringstjänster för internationell arbetskraft måste fungera smidigt över sysselsättningsområdenas gränser.

2.3 Experternas Nyland

Kompetent arbetskraft är en förutsättning för att FoUI-verksamheten ska kunna växa, näringslivet förnyas och innovativa lösningar skapas i såväl högskolor som företag. Att höja utbildnings- och kompetensnivån kräver tillräckliga resurser på nationell nivå. Resurser behövs också för högskolornas FoUI-verksamhet för att säkerställa utbildningen av framtidens experter och deras integrering i arbetslivet.

En stark FoUI-verksamhet, som bygger på samarbete mellan läroanstalter, högskolor, forskningsinstitut och företag och omfattar spetskluster, bidrar till att skapa arbetstillfällen som kräver hög kompetens och lockar både utländska investeringar och experter till Nyland. Nya modeller för ett närmare samarbete mellan läroanstalter på andra stadiet, högskolor, forskningsinstitut och företag bör utvecklas i Nyland för att stärka regionens kompetens och säkerställa tillgången på kvalificerad arbetskraft. I FoUI-verksamheten betonas också betydelsen av kreativitet: oavsett utbildningsbakgrund eller bransch bidrar kreativitet till att ta fram radikala innovationer.

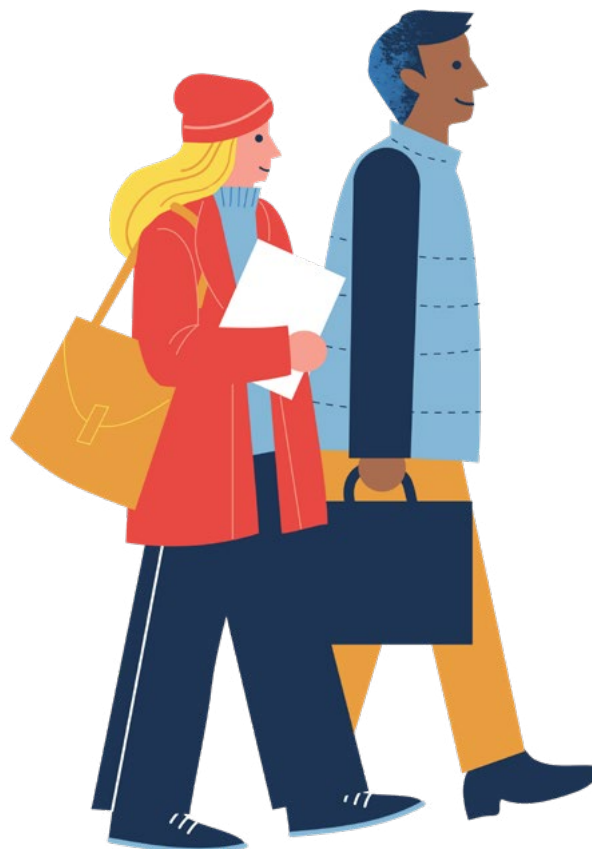
Studerande både från övriga Finland och från utlandet söker sig till Nylands högskolor och andra läroanstalter. I Nyland finns det dock färre studieplatser vid högskolorna än i övriga landet i förhållande till antalet unga i regionen.

Därför behöver antalet studieplatser ökas och resurserna stärkas som helhet, så att utbildningens kvalitet inte behöver kompromissas och så att alla som vill får möjlighet att utbilda sig och utveckla sin kompetens.

Genom att satsa på utbildningens kvalitet och arbetslivsrelevans kan man säkerställa att arbetsgivare hittar medarbetare som motsvarar deras behov på ett allt smidigare sätt. Utbildningsnivån i Finland har slutat stiga och ligger nu under OECD-genomsnittet. Att höja utbildningsnivån ökar produktiviteten och innovationsförmågan och stärker de nyländska företagens konkurrenskraft. De utexaminerades kompetens bör motsvara arbetslivets behov, vilket kräver ett nära samarbete mellan läroanstalter och arbetsgivare. Mångsidigt samarbete med företag under studietiden, stärkta karriärtjänster, mentorprogram och andra åtgärder som stärker banden mellan läroanstalter och arbetsliv gör det lättare för studerande att komma in på arbetsmarknaden efter examen.

En bättre matchning på arbetsmarknaden kräver tätare dialog mellan utbildning och arbetsliv. För att säkerställa kontinuerligt lärande krävs satsningar på lärande i arbetslivet, vuxenutbildning och all kompetensutveckling i samarbete mellan läroanstalter och arbetsgivare. Organisationer och företag som lär och förnyas sig stärker Nylands konkurrenskraft. Det blir allt

viktigare att satsa på kontinuerligt lärande när befolkningen åldras, både för att människor ska orka i arbetslivet och stanna kvar längre. Att hänga med i utvecklingen inom teknik och artificiell intelligens kräver kontinuerlig kompetensutveckling och förmåga att lära sig nytt. Digitala färdigheter, problemlösningsförmåga och interaktionsförmåga är centrala medborgarfärdigheter, och det är viktigt att alla nylänningar har möjlighet att upprätthålla dem på en tillräcklig nivå.

Internationella studerande är en resurs för Nyland. För att säkerställa att de utbildade experterna stannar kvar krävs satsningar som underlättar deras etablering på arbetsmarknaden och i Nyland efter examen. En viktig del i detta är samarbetet mellan högskolor och arbetsgivare samt att det finns praktikplatser för studerande, vilket stöder deras anknytning till regionen redan under studietiden. Arbetskraftssituationen i Nyland kan förbättras genom att öka arbetskraftsinvandringen och göra det enklare för internationella experter att komma hit och etablera sig här. Arbetskraftsinvandring behövs inom många branscher, särskilt i huvudstadsregionen men också i övriga delar av Nyland.

De senaste skärpningarna i den nationella migrationspolitiken har gjort Finland mindre attraktivt med tanke på arbetskraftsinvandring. Vi konkurrerar om kvalificerad arbetskraft med andra metropoler kring Östersjön, och därför är det avgörande för hela Finland att främja arbetskraftsinvandringen i Nyland. För att kunna locka internationella experter, stödja etablering och identifiera och ta tillvara invandrares kompetens krävs ett brett samarbete, särskilt mellan aktörer inom den offentliga sektorn. Samtidigt krävs en migrationspolitik som signalerar öppenhet och gör Finland attraktivt för internationella experter.

Prioritering 3: Ett lyckligt Nyland

Nyland är ett mångsidigt metropollandskap, där kommunerna är olika men bildar en gemensam helhet. Boende till rimligt pris, fungerande trafikförbindelser och god tillgänglighet stärker regionens livskraft och motverkar regional segregation. Beredskap och invånarnas delaktighet stärker säkerheten och krisberedskapen. Nyland välkomnar nya invånare, och integrationen stöds genom service samt möjligheter till att lära sig språket och delta i samhället. Barns och ungas välbefinnande, utbildning och delaktighet är i fokus, så att alla ska ha likvärdiga möjligheter till en god framtid. Unga människors framtidstro stärks samtidigt som psykisk ohälsa och utanförskap förebyggs. Sysselsättningen bland unga stöds genom samarbete mellan utbildning och arbetsliv. Under prioriteringen Ett lyckligt Nyland finns tre mål: ett mångsidigt metropollandskap, ett gott landskap att integreras i samt arbete och välbefinnande för unga.

3.1 Ett mångsidigt metropollandskap

Nyland är Finlands enda metropollandskap. I Nyland bildar stora städer, växande kranskommuner och en livskraftig landsbygd tillsammans en unik helhet. Genom att stärka samarbetet, förbättra tillgängligheten och öka interaktionen mellan kommunerna främjas den nära kopplingen mellan stad och landsbygd, som är en av Nylands styrkor. Nylands mångfald syns i olikheterna mellan landskapets olika delar i fråga om befolkningsutveckling, näringsstruktur och ekonomi. Aktivt samarbete och nätverkande stärker livskraften hos små kommuner, lokalsamhällen och lokala aktörer.

Att förbättra tillgängligheten och trafikförbindelserna i Nyland är nödvändigt för regionens livskraft, miljöns hållbarhet och invånarnas välbefinnande. Det är mycket viktigt för hela landskapets utveckling att både kommuncentrumen och Helsingfors centrum är tillgängliga med kollektivtrafik från olika delar av Nyland, så att mer avlägsna områden inte riskerar att segregeras. Förbättrad tillgänglighet handlar inte endast om trafik, utan också om

telekommunikation, cybersäkerhet och säkerställandet av digital kompetens. Tillgängligheten måste stärkas också för att trygga säkerheten och försörjningsberedskapen i Nyland.

En tät och väl sammankopplad samhällsstruktur minskar behovet av resor och förbättrar tillgången till service. Genom planläggning och trafiksystemplanering skapas förutsättningar för en smidig vardag även utan bil, vilket ger både

miljö- och hälsofördelar. Det regionala cykelvägnätet stärks och övergången från bil till cykel underlättas. Hållbara färd sätt behöver vara enkla och förmånliga för att vara tillgängliga för alla nylänningar.

I Nyland, särskilt i huvudstadsregionen, är bristen på bostäder till rimligt pris en stor utmaning som påverkar både invånarnas vardag och regionens livskraft. Bra boende handlar om att

bostaden är prisvärd, passar livssituationen och har ett läge som gör vardagen smidigare. Detta kräver beaktande av regionala särdrag och samarbete över kommungränserna. En ekonomiskt och socialt hållbar markpolitik i kommunerna ökar mångfalden i bostadsutbudet och stärker kommunens livskraft, ekonomiska stabilitet och välfärd. För att säkerställa arbetskraft och service krävs att det finns bostäder nära arbetsplatserna och goda trafikförbindelser till dem. Bostadsutbudet behöver utvecklas jämnt i hela landskapet, och genom både ny- och kompletteringsbyggande kan man balansera befolkningsstrukturen och motverka segregation mellan olika områden. Segregationen i bostadsområden kan motverkas och tryggheten stärkas genom satsningar på trivsel, prisvärda bostäder, tillgång till service samt fungerande trafikförbindelser.

Invånarnas välbefinnande utgör grunden för Ett lyckligt Nyland. Att tillhöra en gemenskap stärker tilliten till andra människor och bidrar därmed till samhällslig sammanhållning. Säkerheten i Nyland stärks genom att förebygga marginalisering, diskriminering och våld, särskilt våld mot kvinnor. Möjligheten till ett brett deltagande i samhällslivet och att fritt uttrycka olika åsikter till exempel i medier eller vid demonstrationer, liksom olika former av aktivism, är tecken på en fungerande demokrati. Att olika synsätt tillåts i den offentliga debatten stärker förtroendet för statsmakten och bidrar samtidigt till att skydda samhället mot organiserad våldsbejakande radikaliserings och extremism.

Beredskap för kriser och undantagssituationer är en allt viktigare medborgarfärdighet som stärker samhällets resiliens. Undantagssituationer kan hänga samman med sårbarheter i samhällets infrastruktur, som avbrott i vattenförsörjning, el eller telekommunikation, eller med extrema förhållanden till följd av naturfenomen. Även pandemier och militära hot kan orsaka undantagssituationer. Beredskap förutsätter färdigheter, kunskap och förståelse om kriser, störningar och undantagsförhållanden samt deras konsekvenser. Det handlar om förmågan att förutse olyckor, undantag och farliga situationer samt att kunna agera och anpassa sig när de inträffar. Dessa färdigheter och denna beredskap behöver stärkas.

Tryggheten i boendemiljön och invånarnas delaktighet stärks genom närdemokrati, dialog och samarbete mellan kommunen och invånarna. Det är viktigt att invånarna har möjlighet att påverka planeringen av sin egen miljö, till exempel i planprocesser. Det stärker invånarnas anknytning till bostadsområdet samtidigt som det leder till lösningar som bättre svarar mot deras behov. Genom gemenskap och delaktighet i verksamhet och beslutsfattande motiveras invånarna att ta hand om sin livsmiljö.

3.2 Ett gott landskap att integreras i

Nyland behöver nya invånare för att arbetskraften ska räcka till och för att service ska kunna ordnas också i framtiden. Det är viktigt att integrera nya invånare och deras familjer som fullvärdiga medlemmar i samhället och att stärka delaktigheten för invandrare som redan bott här länge. En lyckad integration innebär att lära sig språket, bli en del av gemenskapen, bygga sociala relationer och komma in på arbetsmarknaden. Utöver arbete eller utbildning ska invandrare ha likvärdiga möjligheter att delta i samhällslivet. Migrationen bör främjas genom en rättvis politik som stärker både välfärden och regionens livskraft. Det är viktigt att motverka strukturell diskriminering, bedriva ett aktivt antirasistiskt arbete och skapa en respektfull atmosfär inom olika delar av samhället – i skolor, på arbetsplatser och i alla sociala miljöer. Kommunerna

har en central roll i att som mottagande gemenskaper stärka invandrares känsla av delaktighet.

Integration förutsätter att både det mottagande samhället och den enskilda invandraren samarbetar. Det är viktigt att invandrarna själva är aktiva, men också att integrationsservicen är

smidig och lättillgänglig. Det väsentliga är att lära sig finska eller svenska samt att förstå den finländska kulturen och dess regler och lagar. Administrativa gränser får inte försvåra integrationen, utan det ska vara enkelt att tillägna sig de kunskaper och färdigheter som behövs i det finländska samhället. Valfungerande service stöder både etablering och integration och kan dessutom öka regionens attraktionskraft. Vid sidan av den offentliga sektorn har också den tredje sektorn en viktig roll i att främja integrationen. När integrationen lyckas anpassar sig invandrarna till sin nya omgivning, samtidigt som samhället anpassar sig till den mångfald som nya invånare för med sig.

Arbete och företagande är den bästa vägen till integration. Det bästa sättet att bli en del av det finländska samhället är att komma in i arbetslivet eller starta ett företag. Arbetsgemenskapens mottagande är avgörande för att en utländsk medarbetare ska känna sig välkommen, trivas och också stanna kvar i Nyland. Detta kräver mod samt förändrade attityder och arbetssätt hos arbetsgivaren: man måste kunna vara flexibel med till exempel språkkrav i finska, om arbetet i praktiken inte förutsätter det. Å andra sidan behöver utländska studerande i engelskspråkiga utbildningsprogram få mer undervisning i finska, eftersom möjligheten att få arbete efter studierna i regel kräver åtminstone grundläggande kunskaper i språket.

Sysselsättningsgraden bland invandrarkvinnor är ofta lägre än bland män. För att invandrarkvinnor inte ska hamna utanför samhället är det viktigt att också satsa på deras integration genom språk- och integrationsutbildning. För att stödja barns och ungas integration främjas deras deltagande i småbarnspedagogik och fritidsaktiviteter. Kultur och idrott har stor betydelse för integrationen. När invandrare deltar i lokal kulturverksamhet, kulturevenemang och idrottsaktiviteter främjas deras jämlikhet, deras möjlighet att lära känna den finländska kulturen och lokalsamhället samt deras möjligheter att skapa sociala relationer.

3.3 Arbete och välbefinnande för unga

Unga formar framtiden, och därför är det särskilt viktigt att främja deras välbefinnande. Unga ska ha möjlighet att utbilda sig, få arbete och bilda familj om de vill. Arbetslösheten har de senaste åren legat på en hög nivå i Nyland. Särskilt arbetslösheten bland högutbildade och nyutexaminerade har ökat, även om utbildning traditionellt har varit ett skydd mot arbetslöshet. Andelen NEET-ungdomar, dvs. unga som står utanför både utbildning och arbete, är relativt sett större i Nyland än i storstadsregionerna Stockholm, Köpenhamn och Oslo. Arbete är en grundförutsättning för både utkomst och välbefinnande, och därför är det särskilt viktigt

att förbättra ungas sysselsättning. I det föregående landskapsprogrammet fastställdes målet att höja sysselsättningsgraden i Nyland till 80 procent. Detta mål står fast. Arbetslöshet är särskilt skadlig för ungas etablering i samhället, deras väg mot självständighet och början på karriären. När arbetslösheten blir långvarig försvårar den utkomsten och tär på självkänslan och den psykiska hälsan. Unga får stöd för att fullfölja sin utbildning och ta steget in i arbetslivet. Samarbetet mellan utbildning och arbetsliv stärks genom fler praktikplatser och sommarjobb samt genom satsningar på företagarlostran och företagaruutbildning. Genom att förutse utbildnings- och kompetensbehoven kan utbildningen styras till de branscher där arbetskraft behövs.

Småbarnspedagogik, grundskola och andra stadiet har en nyckelroll i att bygga en hållbar och välmående framtid. I ett lyckligt landskap för unga har alla barn och ungdomar lika möjligheter till utbildning, oavsett bakgrund eller boendeort. Nylands trygghet stärks genom utbildning, kultur, bildning och ett mångfacetterat civilsamhälle. Allmänbildning är en medborgarfärdighet som gör det möjligt att delta i samhället, förstå omvärlden och acceptera olikheter. Förmågan att hantera information kritiskt är en nödvändig förutsättning i en tid då mängden information och desinformation på nätet ökar. Resurserna för utbildning får inte minskas

utan måste ökas, eftersom grundskolan ska ge alla en lika stark bildningsgrund och tillräckliga färdigheter för att kunna verka i samhället. En grundläggande utbildning av god kvalitet är också en viktig grund för högskoleutbildningen.

Utbildning ökar välbefinnandet, sysselsättningsmöjligheterna och den sociala rörligheten. Att utbildning går i arv motverkas genom att stödja ungas övergång till andra stadiet och högre utbildning, oavsett föräldrarnas utbildningsbakgrund. Skollokalerna som stöder lärande, högkvalitativa läromedel och individuellt stöd är grundförutsättningar som ska finnas tillgängliga för alla barn och unga. Inlärningssvårigheter och riskerna för sådana bör identifieras tidigt och förebyggande. Utslagning som går i arv förebyggs med service för barnfamiljer, småbarnspedagogik och stödinsatser i skolan. Unga människors välbefinnande och världsbild stärks också av smidiga och förmånliga trafikförbindelser mellan randområden och centrum, både inom kommunerna och mellan dem. Det är viktigt att invandrare får tillräckliga kunskaper i finska eller svenska, så att språket inte hindrar utbildning, arbete eller delaktighet i samhället. En särskild utmaning i Nyland är att barn med invandrarbakgrund har en lägre utbildningsnivå och är underrepresenterade i högskoleutbildningen, vilket försvårar uppnåendet av målet att höja utbildningsnivån.

Barns och ungas utmaningar kopplade till psykisk hälsa, missbruksproblem och oro för utkomsten måste tas på allvar och mötas med resurser och förebyggande arbete. Ungdomsarbetet och mentalvårdstjänsterna har en central roll, och deras servicekedjor över förvaltningsgränserna måste fungera smidigt. Det är viktigt att skapa en trygg och hoppfull miljö fri från mobbning och våld, särskilt i skolan som är en central social miljö och gemenskap. Att trivas i skolan är viktigt inte bara för det psykiska välbefinnandet och självkänslan, utan också för studieprestationerna, motivationen och viljan att gå vidare till fortsatta studier.

Ett sätt att stärka ungas delaktighet och psykiska välbefinnande är att erbjuda avgiftsfria möjligheter till motion och fritidsaktiviteter i enlighet med Finlandsmodellen för hobbyverksamhet. Det är viktigt att modellen upprätthålls och utvecklas också framöver. Unga ska uppmuntras och ges möjligheter till samhälleligt engagemang. Genom att lyssna till unga och involvera dem i beslutsfattande och utvecklingen av tjänster kan man stärka deras handlingskraft och framtidstro.

Arbete är en grundförutsättning för både utkomst och välbefinnande, och därför är det särskilt viktigt att förbättra ungas sysselsättning.

Landskapsprogrammets mål preciseras och genomförs genom separata färdplaner som utarbetas av Nylands förbund, med fokus på enskilda prioriteringar.

Genomförande och uppföljning

Landskapsprogrammets mål preciseras och genomförs genom separata färdplaner som utarbetas av Nylands förbund, med fokus på enskilda prioriteringar. Programmet genomförs huvudsakligen av Nylands utvecklingsaktörer, främst kommuner, högskolor, anordnare av yrkesutbildning och föreningar och bland annat de regionala handelskamrarna. Genomförandet av programmet sker i framför allt genom projekt. Nylands förbund för en aktiv dialog med kommunerna och andra utvecklingsaktörer och främjar genomförandet av landskapsprogrammet genom samarbete. Olika samarbetsnätverk, partnerskap och samarbetsrelationer driver genomförandet framåt på lokal, regional och internationell nivå. Nylands förbund arbetar aktivt för att använda sina nätverk till förmån för Nylands aktörer och för att skapa kontakter mellan olika aktörer.

Utvecklingen av landskapets verksamhetsmiljö diskuteras årligen i de samtal om regionutveckling som förs mellan landskapet och staten. Samtalen baserar sig på en lägesbildsrapport som granskar verksamhetsmiljöns utveckling.

På nationell nivå samarbetar vi med, utöver statsförvaltningen, särskilt de övriga landskapen i södra Finland, som Egentliga Tavastland, Päijänne-Tavastland, Kymmenedalen och Södra Karelen. Enligt EU:s regionala indelning bildar de NUTS2-området Södra Finland, medan Helsingfors-Nyland utgör ett eget NUTS2-område. När det gäller FoUI-verksamheten är viktiga samarbetsaktörer och jämförelseområden de övriga stora landskapen där FoUI-verksamheten är koncentrerad: Egentliga Finland, Birkaland och Norra Österbotten.

Det regionala samarbetet påverkas också av de administrativa reformer som har genomförts och håller på att genomföras i Finland, såsom inrättandet av välfärdsområden, överföringen av arbets- och näringstjänster från staten till kommunerna och det kommande inrättandet av livskraftscentraler och tillståndswerk. Samarbetet med NTM-centralen i Nyland, som i

Att påverka den kommande programperioden och säkerställa Nylands position i den är mycket viktigt för utvecklingen av hela Nyland och Finland.

framtiden blir Nylands livskraftcentral, är kontinuerligt och NTM-centralen i Nyland har även varit representerad i landskapsprogrammets styrgrupp för beredningen.

Vi främjar aktivt Nylands synlighet och utveckling också genom flera internationella samarbetsorganisationer och nätverk. Genom dessa nätverk strävar vi efter att påverka EU:s sammanhållnings- och transportpolitik samt projektfinansiering, och samarbetar kring olika teman, som till exempel innovation.

4.1. Finansiering

Det är viktigt att de befintliga finansieringskanalerna utnyttjas på ett mångsidigt sätt. Utöver de EU-medel för regional utveckling som riktas till Nyland finns också finansiering från andra EU-program, nationella finansieringsinstrument samt olika möjligheter som erbjuds av stiftelser och andra aktörer att tillgå.

När det gäller projektfinansiering har de viktigaste finansieringsprogrammen hittills varit flera olika EU-finansieringsprogram, såsom Horisont Europa, Interreg Central Baltic, Interreg Baltic Sea Region, Interreg Europe, Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden+ (ESF+), fonden för landsbygdsutveckling, Kreativa Europa, programmet för miljö- och klimatåtgärder (Life) samt det nationella

anslaget för hållbar tillväxt och livskraft i regionerna.

EU:s nästa programperiod inleds 2028. Att påverka den kommande programperioden och säkerställa Nylands position i den är mycket viktigt för utvecklingen av hela Nyland och Finland. Nylands förbund arbetar aktivt för att påverka den kommande programperioden i nära samarbete med Nylands kommuner och andra aktörer samt med övriga landskap och med ministerier. Även förbundets expertis vid Helsinki EU Office utnyttjas i detta arbete. Vårt mål är att trygga Nylands andel av EU-finansieringen och att öka landskapets konkurrensutsatta EU-finansiering.

Europeiska kommissionens förslag till EU:s nästa fleråriga budgetram (MFF) koncentrerar finansieringsprogrammen enligt principen om så kallade nationella kuvert. Enligt förslaget ska Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF) i huvudsak genomföras som en del av nationella och regionala partnerskapsplaner (NRP-planer) och under en gemensam förvaltningsmodell. Enligt kommissionens förslag ska även jordbrukspolitiken, det vill säga CAP 2028–2034, genomföras som en del av NRP-planerna. Detta kan möjliggöra en effektivare resursallokering, samordning av politiken och beaktande av regionala särdrag, men det finns också en risk för minskad finansiering för regional utveckling.

I planen bör också medel öronmärkas för hållbar stadsutveckling, eftersom en stor del av tillväxtens grogrund skapas i städernas innovationsekosystem. Regionerna och städerna är centrala aktörer i genomförandet av EU:s mål, och därför måste de ha en central roll i beredningen och genomförandet av NRP-planerna. Endast då kan planerna svara mot regionernas verkliga behov.

Den kommande EU-finansieringsperioden präglas av stor osäkerhet. Under 2026 och 2027 är det ändå viktigt att stärka regionens kapacitet, så att vi kan utnyttja de möjligheter som den kommande Europeiska konkurrenskraftsfonden erbjuder för att skala upp lösningar och stödja omställningen och konkurrenskraften inom vår industri.

För 2026 och 2027 finns fortfarande medel att tillgå från den regionala utvecklingsfonden (ERUF), socialfonden (ESF) och fonden för landsbygdsutveckling. Med dessa kan man stödja ekosystemen för de regionala prioriterade FoUI-områdena och stärka kunskapsunderlaget. Finansieringen för landsbygdsutveckling används särskilt för att stödja små och medelstora företags innovationsvägar och deras koppling till bredare FoUI-nätverk.

Genom samarbete kan man skapa smidiga vägar in i Business Finlands finansieringsprogram och få finansiering särskilt för att utveckla de

prioriterade FoUI-områdena, men också för kommersialisering av nya lösningar samt för samarbete mellan företag och forskningsorganisationer. Dessutom behöver regionens aktörer få bättre stöd i att hitta andra nationella utlysningar, stiftelsefinansiering och privat finansiering som ger flexibilitet och gör det möjligt att genomföra större helheter.

Programmet Horisont Europa erbjuder möjligheter till forsknings- och innovationssamarbete, nätverkande och utveckling av internationell kompetens. Med finansiering från Horisont Europa strävar man efter att stärka regionens FoUI-prioriteringar och bygga flaggskeppsprojekt kring dem.

För att maximera finansieringens genomslag är det viktigt att stärka organisationernas och företagens förmåga att söka finansiering. Det är avgörande att stödja aktörerna i deras internationella nätverkande och i delningen av företagsnätverk inom regionen, att ge stöd i ansökningsprocesserna och att utveckla regionens långsiktiga finansieringsplanering. Genom dessa åtgärder kan regionens organisationer och små och medelstora företag stärka sin konkurrenskraft och lyckas bättre i både nationella och internationella finansieringsutlysningar, vilket i sin tur stärker hela FoUI-ekosystemets hållbara tillväxt och genomslag.

4.2. Uppföljning

Varje prioritering i landskapsprogrammet har ett primärt mål, vars genomförande följs upp med hjälp av utvalda index och statistik. Uppföljningen av de primära målen syftar till att spegla utvecklingen inom prioriteringarna i förhållande till övriga Finland och till Nylands europeiska referensregioner. Rapportering om uppföljningen lämnas till Nylands landskapsfullmäktige två gånger under fullmäktigeperioden.

I uppföljningen av programmet används också mer detaljerade statistiska indikatorer. De statistiska indikatorerna kan inte direkt visa i vilken mån programmets mål uppnås, utan ger snarare en bild av utvecklingens riktning. Som indikatorer har man strävat efter att välja snabbt tillgängliga uppgifter som uppdateras ungefär årligen, med tanke på programperiodens korta tidsperspektiv. Genomförandet av programmet och utvecklingen i omvärlden följs under hela programperioden med hjälp av de senaste tillgängliga uppgifterna.

Ett miljösmart Nyland

Primärt mål:

Europas miljösmartaste region

Utvecklingen av växthusgasutsläppen följs årligen enligt Hinku-beräkningsmodellen, med beaktande av de förbrukningsbaserade växthusgasutsläppen i Nyland per sektor. För det andra följs utvecklingen av kolsänkorna. Indikatoren beskriver kolbalansen, det vill säga förhållandet mellan utsläpp och upptag (sänka) för skogsmark, odlingsmark, gräsmarker, våtmarker, bebyggda områden och träprodukter. Den tredje centrala indikatoren är naturskyddsområdena. Indikatoren beskriver den areal som omfattas av naturskyddslagen i Nyland och hur den förändras. Därtill följs andelen skog och trädbevuxna

områden av landskapets totala landområde. Som informationskällor kan Skogscentralens geodatamaterial om skogsbruksmark (skogsmasken) och trädbevuxna områden (trädmasken) användas, eller annat material som beskriver förändringar i skogsarealen mer aktuellt eller heltäckande.

De strategiska indikatorerna för uppföljningen av den biologiska mångfalden håller ännu på att utvecklas och preciseras därför under programperiodens gång. En viktig del av uppföljningen inom prioriteringen Ett miljösmart Nyland blir uppföljningen av det kommande handlingsprogrammet för biologisk mångfald i Nyland (LUMO). Programmet samlar kunskap om naturens nuvarande tillstånd i landskapet och fastställer de åtgärder som behövs för att stoppa förlusten av biologisk mångfald.

Ett innovativt Nyland

Primärt mål:

Europas mest innovativa region

Det primära målets framsteg följs med hjälp av Regional Innovation Scoreboard (RIS), som mäter europeiska regioners innovationsförmåga. RIS-jämförelsen samlar information om regionernas prestationer inom forskning och innovation. [Jämförelsen](#) omfattar 239 europeiska

regioner och genomförs vartannat år. Jämförelsens indikatorer omfattar bland annat utbildningsnivå, livslångt lärande, produktinnovationer i små och medelstora företag, företagssektorns FoU-utgifter, patentansökningar, vetenskapliga publikationer och bredbandsutbyggnad. Enligt jämförelsen är Nyland det enda landskapet i Finland som placerar sig bland Europas innovationsledare.

I den föregående landskapsprogramperioden fastställdes ett mål om att Nylands FoU-utgifter ska stiga till fem procent av landskapets BNP före 2030. Detta mål kvarstår, och dess genomförande följs upp i [Lägesöversikten över nyländsk forsknings- och utvecklingsverksamhet](#), som uppdateras under programperioden. I lägesbilden bedöms utvecklingen inom prioriteringen utifrån ett brett urval indikatorer.

Ett lyckligt Nyland

Primärt mål:

Europas mest välmående region

Det primära målets framsteg följs med hjälp av Europeiska unionens index för regional social utveckling (EU Social Progress Index, SPI). SPI är en jämförelse av social utveckling som mäter livskvaliteten i Europas regioner. I jämförelsen poängsätts de europeiska regionerna utifrån 12

delfaktorer, som i sin tur delas in i tre huvudkategorier: människors grundläggande behov, välbefinnande samt de möjligheter som samhället erbjuder. Det finns sammanlagt 53 indikatorer och de behandlar bland annat boendekostnader, utbildningsnivå, telekommunikationsförbindelser, luftföroreningar, korruption, attityder till minoriteter och livslångt lärande. [Jämförelsen](#) omfattar 236 europeiska regioner. Nyland kom på första plats i jämförelsen 2024.

Prioriteringens utveckling följs också upp i lägesöversikten som beskriver befolkningens välbefinnande i Nyland, som publiceras under programperioden. Översikten följer målen för prioriteringen Ett lyckligt Nyland, bland annat befolkningens hälsa, bostadsområdenas funktion, invandrares integration samt ungas sysselsättning och välbefinnande. En av de faktorer som följs är utvecklingen av sysselsättningsgraden i Nyland. Målet är att höja sysselsättningsgraden till 80 procent, så som under den föregående landskapsprogramperioden.

Utöver programmets uppföljningsindikatorer följs landskapets utveckling också med andra indikatorer som beskriver tillståndet i vår verksamhetsmiljö. Perspektiven omfattar bland annat ekonomi, arbetsmarknad, befolkningsstruktur, utbildning, turism och miljö.

Utvecklingen för både dessa indikatorer och de som fastställts särskilt för programmet kan följas på Nylands förbunds webbplats uudenmaanliitto.fi/sv.

4.3. Nylands förbunds strategi

Detta landskapsprogram fungerar också som strategi för Nylands förbunds verksamhet under fullmäktigeperioden 2026–2029. Landskapsprogrammet godkänns av Nylands landskapsfullmäktige. Programmets strategiska prioriteringar och de mål som slagits fast för dem implementeras och konkretiseras i landskapets gemensamma färdplaner samt i de riktlinjer som styr landskapsförbundets verksamhet. Färdplaner utarbetas för alla prioriteringar i landskapsprogrammet, medan riktlinjer tas fram för Nylands förbunds intressebevakning, internationella verksamhet, kommunikation och interna utveckling. Färdplanerna och riktlinjerna godkänns landskapsfullmäktige.

Landskapsprogrammets mål, åtgärderna i färdplanerna och Nylands förbunds riktlinjer utarbetas för respektive fullmäktigeperiod. Utifrån dessa utarbetas årliga verksamhetsmål, åtgärder och uppföljningsindikatorer för Nylands förbunds budget, som godkänns av landskapsfullmäktige. De mål som direkt grundar sig på

landskapsprogrammet utgör bindande årliga mål i förhållande till fullmäktige, medan de som baseras på färdplanerna och riktlinjerna utgör övriga årliga mål. Genomförandet av de årliga målen rapporteras i delårsrapporterna.

Landskapsprogrammet fungerar också som en styrande strategi för Nylands förbunds verksamhet.

Bilaga 1. Sammanfattning av miljörapporten

Miljökonsekvensbedömningen ska säkerställa att programmets mål är förenliga med principerna för hållbar utveckling.

Landskapsprogrammet är en plan som ska bedömas i enlighet med lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005), dvs. SMB-lagen. Den myndighet som ansvarar för en plan eller ett program ska reda ut och bedöma de sannolikt betydande miljökonsekvenserna av att genomföra planen eller programmet och de alternativ som granskas. Bedömningen ska omfatta konsekvenserna för människor, deras levnadsförhållanden och trivsel, naturförhållanden och naturresurser, luft och klimat, den biologiska mångfalden samt samhällsstrukturen, landskapet och den byggda miljön. Bedömningen syftar till att säkerställa att programmets mål är förenliga med principerna för hållbar utveckling. Konsekvensbedömningen har genomförts under hela beredningen av Nylands landskapsprogram.

Målet med landskapsprogrammet är att genom samarbete hitta lösningar för att begränsa klimatförändringen och stärka den biologiska

mångfalden, utveckla Nylands livskraft och värna invånarnas välbefinnande. Programmet är ett strategiskt utvecklingsprogram och innehåller därför mål snarare än konkreta åtgärder. De mest betydande positiva samlade effekterna av programmet gäller människor, ekonomi samt begränsning av och anpassning till klimatförändringen.

Målen för att begränsa och anpassa sig till klimatförändringen stöds bland annat av utfasningen av fossila bränslen, innovationer som smarta energilösningar samt främjandet av bioekonomi och cirkulär ekonomi, liksom av Nylands anpassningsplan och de åtgärder som föreslås i den. Den biologiska mångfalden förbättras bland annat genom genomförandet av EU:s strategi för biologisk mångfald, restaureringsåtgärder och tryggheten av naturvärden. När man främjar landskapets naturpositivitet och miljösäkerhet och satsar på invånarnas hälsa, levnadsförhållanden och trivsel samt

utvecklar kompetensen och sysselsättningsmöjligheterna utvecklas människornas välbefinnande i en positiv riktning. Välmående människor, särskilt unga, som har likvärdiga möjligheter till delaktighet i samhället och goda tillfällen att skaffa sig utbildning och arbete ökar för sin del landskapets dragningskraft och konkurrenskraft.

Programmets konsekvenser för naturförhållandena och naturresurserna, regionstrukturen och miljön är i någon mån positiva. Programmet bedöms inte ha några nämnvärda direkta konsekvenser för landskapet eller kulturarvet. Programmet bedöms inte ha enbart negativa konsekvenser inom någon som helst enskild prioritering.

Genomförandet av landskapsprogrammet är förenat med många osäkerhetsfaktorer. Uppnåendet av målen i programmet beror i hög grad på bland annat finansiering, projekt och i vilken mån olika aktörer förbinder sig till de gemensamma målen. Dessutom utvecklas och förändras Nylands omvärld också av orsaker som är oberoende av landskapsprogrammet. Eventuella osäkerhetsfaktorer hänför sig till exempel

till världsläget och den globala politiken, den politiska viljan och tillgången på resurser. För att målen i landskapsprogrammet ska kunna uppnås behövs omfattande projektverksamhet, finansiering, samt samarbete och kunskapsutbyte mellan olika aktörer.

Programmet har utarbetats i bred samverkan med intressentgrupper och man har beaktat de viktigaste utvecklingslinjerna och strategierna på nationell nivå och landskapsnivå. Programmet genomslags stärks av att det har utarbetats i samverkan, att det uppmuntrar till samarbete mellan kommuner, läroanstalter, företag, den offentliga sektorn och tredje sektorn samt av att det uppmanar aktörerna att tillsammans med Nylands förbund arbeta i samma riktning för att nå gemensamma mål.

Genomförandet av målen i landskapsprogrammet är i hög grad beroende av finansiering, projektverksamhet och av att olika aktörer engagerar sig i de gemensamma målen.

Bedömningsmatris

KONSEKVENSER FÖR		MÄNNISKOR						NATURFÖRHÅLLANDEN OCH NATURTILLGÅNGAR						REGIONSTRUKTUR OCH MILJÖ				KLIMTANPASSNING				EKONOMI					
+++ mycket positiva konsekvenser ++ positiva konsekvenser + i någon mån positiva konsekvenser ingen påverkan - i någon mån negativa konsekvenser -- negativa konsekvenser --- mycket negativa konsekvenser +/- motsägelsefulla konsekvenser Prioriteringar och mål Ett miljösmart Nyland - Ett naturpositivt landskap - Ett klimatnegativt kretsloppssamhälle - Ett klimatrezilient Nyland Ett innovativt Nyland - Drivkraft för Europas innovationsverksamhet - Livskraft genom nätverk - Experternas Nyland Ett lyckligt Nyland - Mångsidig metropolregion - Ett bra landskap för integration - Arbete och välbefinnande för unga		Hälsa och välfärd	Livsförhållanden och trivsel	Utbildning	Sysselsättning	Integration	Likabehandling och jämlikhet	Jordmån	Vattendragens status	Luftkvalitet	Naturens mångfald	Vegetation och arter	Det ekologiska nätverket	Icke förnybara naturtillgångar	Samhällsstruktur	Kvaliteten på den byggda miljön	Landskap och kulturarv	Stadsbild	Utsläppsutveckling	Mängden förnybar energi	Kolsänkor och kollager	Anpassning till klimatförändringen	Cirkulär ekonomi	Förutsättningar för FoU-verksamheten	Näringsverksamhetens utvecklingsmöjligheter	Landskapets dragningskraft	Landskapets konkurrenskraft
HELHETSBEDÖMNING																											

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Helsinki-Uusimaa Regional Council

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi
[@Uudenmaanliitto](https://www.facebook.com/Uudenmaanliitto)